

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Avdeling:
Internasjonal og Regulatoriske
forhold

Kontaktperson:
Øystein Hoel

Tidl. Dato og referanse:
07.11.2025

Dato og referanse:
19.01.2026

Høring om ny postlov - uttalelse fra Posten Bring AS

Posten Bring AS (Posten Bring) viser til høringen fra Samferdselsdepartementet av 7. november 2025 om forslag til ny postlov, og gir med dette sin høringsuttalelse.

Posten Bring mener oppsummert:

1. Den foreslåtte omstillingen til utlevering av brevpost til postkassen én dag i uken (1 d/u), med frivillig mulighet for mottaker til å velge brev utlevert i postpunkt fem dager i uken, støttes.
2. En omlegging til brevutlevering 1 d/u, uten andre avbøtende tiltak, vil imidlertid ha betydelig negative konsekvenser for beredskapspotensialet i postbudnettverket ved at det reduseres med 60%. Beredskap via postbudnettverket er vanskelig å erstatte på grunn av lokal tilstedeværelse kombinert med unik lokalkunnskap, høy tillit og evne til å nå hele befolkningen regelmessig. Det er denne evnen som blir redusert. Det må etter Posten Brings syn foretas en ny og utvidet konsekvensvurdering av relevante fagmiljø med fokus på beredskapsverdien og risiko ved bortfall av den eneste fysiske kanalen hjem til samtlige husstander i landet.
3. «Dørterskeltjenesten» vil være et samfunnsøkonomisk lønnsomt supplement til brevomdeling 1 d/u, og vil samtidig sikre at postbudnettverket har en størrelse og fleksibilitet til fortsatt reelt å kunne være en nasjonal beredskapskapasitet. Effekten av tjenesten er vurdert av Oslo Economics til å ha en sannsynlig årlig middeleffekt tilsvarende 700 millioner kroner med et betydelig oppsidepotensial og en rekke ikke-prissatte effekter, som beredskap. Posten Bring og Kommunesektorens organisasjon (KS) anser tjenesten som robust og skalerbar.
4. Dørterskeltjenesten bør innføres som et treårig nasjonalt forsøk samtidig med omleggingen til brevomdeling 1 d/u. En slik innføring kan naturlig hjemles i postloven. Dette vil gi myndighetene tilstrekkelig tid og underlag til å vurdere fullskala effekter av tjenesten parallelt med at man får utredet og testet beredskapsverdien, før man fatter et omstillingsvedtak med irreversible beredskapskonsekvenser.

Posten Bring AS
Divisjon Post
Postboks 1500
NO-0001 OSLO NORGE

Besøksadresse:
Biskop Gunnerus' gate 14A, 0001 OSLO
Tlf.: +47 22 03 00 00

5. En omlegging til brevutlevering 1 d/u sammen med et treårig nasjonalt forsøk av dørterskelen, vil allerede i 2027/28 kunne gi en helårs reformeffekt for staten på om lag 1 mrd. kroner, er det samfunnsøkonomisk mest lønnsomme alternativet og har lavest risiko beredskapsmessig.
6. Lovforslaget innebærer en utvidet og inngripende regulering av pakketjenester rettet mot bedrifter (det vil si kommersielle vareleveranser fra bedrifter til andre bedrifter og til forbrukere, inkludert netthandelsvarer). Disse tjenestene er i dag godt regulert av vegfraktloven og generell konkurranselovgivning.
7. Pakkemarkedet er preget av sterk og velfungerende konkurranse, både nasjonalt og internasjonalt. Det er verken identifisert noe behov eller vurdert hvilke konsekvenser det vil ha å regulere disse tjenestene under postloven.
8. Den foreslåtte utvidede reguleringen av pakketjenester rettet mot bedrifter, må legges til side. I alle tilfelle kreves en reell utredning av behov og konsekvenser før en slik regulering kan vurderes.
9. Den foreslåtte reguleringen av brukerrettigheter og avbøtende tiltak er uklar og åpner for uhensiktsmessig statlig inngripen og finansiering, herunder av rent kommersielle vareleveranser.
10. Lovendringene bør i denne omgang avgrenses til å tilrettelegge for omstilling av brevutleveringen og innføring av en landsdekkende dørterskeltjeneste for å realisere reformeffektene. Øvrige lovendringer bør legges til side eller utsettes til de er grundigere vurdert.

Dersom departementet ønsker ytterligere utdypninger eller avklaringer, står Posten Bring til disposisjon for det. Posten Bring stiller også gjerne i et møte, dersom departementet finner dette hensiktsmessig.

Med vennlig hilsen

Petter-Børre Furberg

Konsernsjef i Posten Bring AS

Dokumentet er godkjent elektronisk og ekspedert uten signatur

Innhold

Høring om ny postlov - uttalelse fra Posten Bring AS.....	1
1. Omstilling av brevomdelingen og nasjonal utprøving av dørterskeltjenesten	4
1.1. Omlegging til brevlevering i postkassen én dag i uken kombinert med valgfritt postpunkt	4
1.2. Dørterskeltjenesten sammen med brevomdeling 1 d/u vil styrke beredskapen og være lønnsom i fredstid.....	4
1.3. Dørterskeltjenesten virker, dekker reelle behov, er lønnsom og skalerbar	7
2. Regulering av pakketjenester.....	9
2.1. Innledning og oppsummering	9
2.2. Hva som menes med henholdsvis pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter og ordinære postpakketjenester	10
2.3. Forslaget er basert på et uriktig premiss om virkeområdet til dagens postlov.....	11
2.4. Det er ikke påvist noe behov for å regulere pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter under postlovgivningen	13
2.5. Det er ikke vurdert hvilke konsekvenser det vil ha å regulere pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter under postlovgivningen	15
2.6. Særlig om videreformidlingsplikt og regulert tilgang til pakkeboks for ordinære postpakker	16
2.7. Særlig om krav til offentliggjøring av kommersielle vilkår	17
2.8. Forholdet til det pågående arbeidet med revidert regelverk i EU/EØS.....	18
2.9. Lovforslaget medfører økt byråkratisering og økte kostnader for myndighetene og bransjen	18
3. Brukernes rett til posttjenester og avbøtende tiltak etter ny § 19	19
4. Øvrige kommentarer til enkelte bestemmelser	22
4.1. Til § 6. Registrering	22
4.2. Til § 10. Erstatning.....	22
4.3. Til § 15. Rapportering, måling og kvalitet	23
4.4. Til § 18. Utleveringspostkasse	23
4.5. Til § 19. Avbøtende tiltak.....	24
4.6. Til § 23. Offentlig postnummersystem	25
4.7. Til § 24. Offentlig adresseregister og reservasjon mot utlevering av adresseregister	26
4.8. Til § 35. Straff.....	28
4.9. Til forslaget om å fjerne dagens bestemmelse om tilgang til sonenøkler (postloven § 33)	28
4.10. Generell kommentar til begrepsbruken	29
5. Konkrete forslag til begrensede lovendringer for gjennomføring av omstilling og innføring av dørterskeltjenesten.....	29

Alle uthevninger i høringssvaret er lagt til av Posten Bring.

1. Omstilling av brevomdelingen og nasjonal utprøving av dørterskeltjenesten

1.1. Omlegging til brevlevering i postkassen én dag i uken kombinert med valgfritt postpunkt

Departementet viser i høringsnotatets punkt 4.1 til at regjeringen har varslet at utlevering av post (brev) til alle, i postkassen én dag i uken (1 d/u), skal sikres, og at de som heller ønsker brevlevering til postpunkt og dermed hyppigere levering, kan velge det.

Posten Bring støtter denne omleggingen. Vi viser i den forbindelse til Posten Brings høringsuttalelse til Postutvalgets rapport, der vi blant annet uttalte følgende:

«Posten har vært og er tydelig på at uten statlig finansiering er brevutlevering i postpunkt den eneste forretningsmessig bærekraftige løsningen (med mottaker-/avsenderbetalt hjemkjøring som tilleggstjeneste). Vi mener imidlertid at bredere samfunnsmessige hensyn tilsier at staten fortsatt bør opprettholde et landsdekkende brevomdelingsnett som kan nå hjem til store deler av befolkningen ukentlig. Samtidig må de som ønsker det, ha mulighet til selv – aktivt – å velge utlevering i postpunkt.»¹

Posten Bring mener videre at omstillingen av brevnettet haster og bør gjennomføres så snart som mulig. Vi vil trenge minst 12 måneder til omstillingsprosessen fra alle nødvendige avklaringer av rammeverk er på plass, blant annet av hensyn til de ansatte.

1.2. Dørterskeltjenesten sammen med brevomdeling 1 d/u vil styrke beredskapen og være lønnsom i fredstid

Oppsummerte konsekvenser og anbefalinger:

1. Postbudnettverket er den eneste landsdekkende fysiske kanalen som regelmessig når hjem til folk. Det representerer en unik og foreløpig undervurdert beredskapskapasitet spesielt i storskala kriser og/eller i verste fall krig. Det er den lokale tilstedeværelsen av postbud og kjøretøy fordelt på 220 lokasjoner, i kombinasjon med lokalkunnskapen til postbudene, som gjør nettverket unikt.
2. Beredskapsverdien i postbudnettverket handler ikke primært om hvilke postsendinger som skal formidles, men om å sikre en robust fysisk kanal hjem til alle husstander i landet med høy tillit og sikkerhet.
3. Totalberedskapsbehovene kan ikke vurderes ut fra dagens planverk da hele totalberedskapskonseptet p.t. er under utforming. Det sentrale spørsmålet er hva framtidens beredskapsbehov vil være. Situasjonen i Ukraina gir en klar indikasjon på hvor avgjørende postbudnettverket er i moderne krise/krig for å opprettholde drift i landet.
4. Sivil beredskap bør etter Posten Brings syn så langt som mulig og hensiktsmessig finansieres gjennom lønnsomme fredstidsoppgaver. Dørterskeltjenesten vil nær doble antall postbud og kjøretøy tilgjengelig i forhold til hva man isolert sett vil ha for brevomdeling 1 d/u og dermed bidra til størrelse og fleksibilitet på postbudnettverket til også å fylle beredskapsroller samtidig som den er samfunnsøkonomisk lønnsom i fredstid.
5. Samferdselsdepartementets konsekvensvurdering av beredskap har betydelige mangler. Det er behov for en bredere og dypere vurdering som involverer relevante fagmiljøer med kompetanse på framtidens beredskapsbehov. KS/kommunene, som har en vesentlig beredskapsrolle overfor innbyggere, må være involvert i vurderingen.
6. Et treårig fullskala nasjonalt forsøk av dørterskeltjenesten vil gi myndighetene tilstrekkelig tid og underlag til å vurdere fredstidsnyttene av tjenesten parallelt med at man får utredet og testet beredskapsverdien av postbudnettverket generelt, før man fattet omstillingsvedtak med irreversible alvorlige beredskapskonsekvenser.

¹ Postens høringsuttalelse datert 6. mars 2025, side 1, blant annet tilgjengelig via utsendt pressemelding: [Brevnettet har stor samfunnsverdi, det må vi ta vare på | Posten Bring](#)

Høringsnotatet er i utakt med moderne beredskapstenking og behovsforståelse

Totalberedskapsmeldingen og regjeringens sikkerhetsstrategi er begge tydelige på at totalberedskapen skal rustes opp og at det krever proaktivitet og samarbeid blant alle aktører som kan styrke landets beredskap. Framtidens beredskapsløsninger er ikke ferdig definert, og de utvikles best i et samspill mellom aktørene.

Samferdselsdepartementet konkluderer i høringsnotatet med at de foreslåtte endringer i postloven ikke vil ha negative beredskapskonsekvenser. Posten Bring har ikke tilgang til beredskapsvurderingen departementet har gjennomført, men stiller seg uforstående til konklusjonen. Etter Posten Brings syn, er det ingen tvil om at mer enn en halvering av årsverk og kjøretøy i postbudnettverket vil innebære en sterk svekkelse av beredskapsevnen og beredskapspotensialet i nettverket fordi den lokale tilstedeværelsen og den opparbeidede lokalkunnskapen reduseres i takt med at de ansatte nedbemannes. At Posten Bring har et betydelig antall ansatte i andre funksjoner og roller som for eksempel terminalarbeidere, lastebilsjåfører og en rekke ulike administrative funksjoner, endrer ikke bildet av at den lokale beredskapen svekkes ettersom disse hverken har kompetanse til å fylle rollen til postbudene eller geografisk er plassert rundt lokalt i landet. Hvis man derimot samtidig anskaffer dørterskeltjenesten som et nasjonalt forsøksprosjekt, vil man lokalt bevare en sterk fysisk kanal med høy tillit og kapasitet som knytter stat, kommuner og innbyggere sammen – i fred, krise og krig. Erfaringene fra krigen i Ukraina viser at Ukrposhtas nettverk er en avgjørende livslinje for å opprettholde drift i samfunnet mht. formidling av informasjon, varer, pensjonsutbetalinger og nødvendighetsvarer som medisiner. I tillegg er analoge løsninger avgjørende som redundans for digitale løsninger både mht. informasjonsformidling og toveis innbyggerdialog. Posten Brings postbudnettverk vil med rett kapasitet og dimensjonering direkte kunne understøtte flere av forpliktelsene i NATOs syv grunnleggende forventninger til medlemslandene utledet av artikkel 3 i NATO-traktaten.

Beredskap gjennom postbudnettverket er ikke en hypotetisk effekt, men en høyst praktisk og raskt omsettbart kapasitet i hele landet

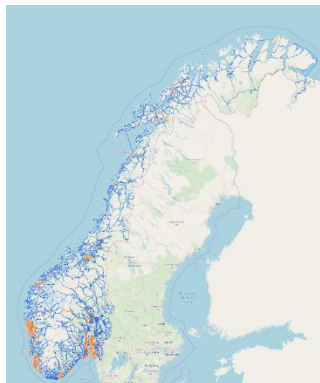
Postbudnettverket består i dag av om lag 2500 årsverk og kjøretøy fordelt på 220 lokasjoner. Det er i praksis en kapasitet som daglig løser primæroppgaven, leveranser hjem til befolkningen, og samtidig løpende blir trent i avvikshåndtering, enten det er knyttet til vær, føre, forsinkelser på veinettet, digital nedetid eller annet. Det gjør postbudnettverket til en svært praktisk beredskapskapasitet som raskt kan understøtte myndighetene på statlig, regionalt og ikke minst lokalt nivå i alle deler av landet. Noen konkrete eksempler det kan være relevant å bruke Posten Brings postbudnettverk til i en kritesituasjon;

1. ***Opprettholde ordinære postleveranser:*** kjerneoppdraget til Posten Bring.
2. ***Opprettholde postleveranser ved store forflytninger av folk som ved krigsutflytting:*** Posten Bring er eneste distributør som har landsdekkende systemer for håndtering av flytting, leveranser til midlertidig bosted, omadressering av post osv. for hele befolkningen.
3. ***Informasjonsformidling/redundans for viktig informasjon fra myndighetene:*** Dørterskeltjeneste med personlig overlevering av kommunikasjonstjenester på døren knytter kommuner og offentlige aktører som Politiet, DSB, Helsedirektoratet osv. inn i et informasjonssystem med fysisk leveranse av informasjon til definerte innbyggere.
4. ***Statussjekk på definerte innbyggere:*** I en krise vil mobiliteten i samfunnet bli begrenset og en vesentlig større andel av befolkningen vil ha behov for støtte. Flere kommuner har pekt på at en rask identifisering av mottakere som har behov de ikke kan dekke selv, vil være et svært nyttig supplement til dagens lokale planer/løsninger.
5. ***Leveranse av nødvendighetsvarer*** kan være aktuelt å tilby til alle, eller definerte målgrupper. Eksempler på relevante leveranser kan være medisiner, vann, mat osv.
6. ***Kontanthåndtering og betalingsformidling:*** Posten Bring har lang erfaring med kontanthåndtering og betalingsoppdrag gjennom landposttjenesten, postkontor og post i butikk. Banktjenester ble avvirket i 2019, men dersom situasjonen krever det, vil det være mulig å reetablere dette i samarbeid med bankene.
7. ***Øyne og ører på bakken:*** Ved nær daglig å ha lokalt ansatte på samtlige deler av veinettet i Norge vil Posten Bring tidlig kunne identifisere «avvik» fra normalen, enten det er snakk om naturutløste

hendelser i mindre trafikkerte områder, skader på infrastruktur eller – i spesielt definerte krisesituasjoner – påfallende trafikk/bevegelse osv.

8. **Etablerte forsyningslinjer i Norden og Europa:** Posten Bring har egen virksomhet i samtlige nordiske land samt etablerte og effektive forsyningslinjer inn og ut av Norge.

Ingen andre distributører har et landsdekkende nettverk for hjemlevering

Posten Bring er i dag eneste distributør som besøker alle husstander/postkasser fast hver uke. Alle andre aktører besøker kun deler av befolkningen og geografien.

Legger man Samferdselsdepartementet sitt avisanbud til grunn som en indikasjon på hvor det finnes/ikke finnes kommersielle leveransenettverk til postkassene, gir det følgende dekningskart (se illustrasjon). Anbudsgeografien dekker 1804 postnummer eller 1 076 000 postkasser (ca. 40% av landets husholdninger) – målt i veistrekning utgjør det 73% av landets veinett.

Blått område = geografi der Posten Bring er eneste aktør som regelmessig/ukentlig besøker alle postkasser.

Beredskap kan ikke vedtas – det må bygges

Slik vi forstår det, legger Samferdselsdepartementet til grunn at beredskapsdimensjonen ivaretas ved å slå sammen § 17 og § 32 i en ny sikkerhets- og beredskapsparagraf, § 13. Beredskap kan imidlertid ikke vedtas ved lov alene, den må bygges.

Ivaretagelse av sikkerhet i egen virksomhet knyttet til ulike trusler er viktig i beredskap, men moderne beredskap handler vel så mye om å få kraften ut av samvirke på tvers av organisasjoner og forvaltningsnivå. Dette synes ikke vektlagt i departementets vurdering. Det er her en fysisk kanal er avgjørende som muliggjør for andre aktører; en kanal som når fram til folk uansett situasjon og som gjør det med høy grad av tillit i befolkningen. En konsekvensvurdering av beredskap avgrenset til formidling av postsendinger, blir lite relevant. Det sentrale i en slik vurdering må være den fysiske kanalen hjem til folk, den landsdekkende kapasiteten og samvirkeverdien i denne.

Beredskapsaktørene Posten Bring har dialog med (fagpersoner hos blant annet Forsvaret, Forsvarets forskningsinstitutt, Universitetet i Innlandet, Statsforvalter i Nordland og Næringslivets Sikkerhetsråd) gir alle uttrykk for at beredskap handler om å ha kapasitet, kompetanse og fleksibilitet tilgjengelig når det trengs. Rent praktisk betyr det å ha tilgjengelig kompetente folk med lokalkunnskap, egnede kjøretøy, støttesystemer som fungerer og en organisasjon som er trent for å håndtere ulike oppdrag alene og sammen med andre. Skal man lykkes i krise og krig, må overgangen mellom fred- og kriseoppgaver være så liten som mulig. En strategi basert på å bygge beredskap når krisen inntreffer, er svært risikofyllt og vil utløse en lengre mobiliserings- og utviklingsfase før den er effektiv og kan levere på oppgaven. Dette er beredskapsaktørene Posten Bring har hatt dialog med tydelige på at man ikke har tid til i en krise.

Dette synet underbygges også av EUs beredskapsdirektiv, «Preparedness Union Strategy», som fremhever viktigheten av å sikre «preparedness-by-design» i samfunnskritiske funksjoner. Det betyr etter Posten Brings syn å bygge inn beredskap som en integrert del av fredstidsløsningene.

Dørterskeltjenesten må forsøkes landsdekkende samtidig med en ny, bredere og dypere vurdering av postbudnettets beredskapsverdi

Samferdselsdepartementets konsekvensvurdering av beredskap er utilstrekkelig. Det er behov for en ny vurdering. En slik vurdering må involvere relevante fagmiljø og statlige myndigheter med kompetanse på

framtidens beredskapsbehov. KS/kommunene som har en vesentlig beredskapsrolle overfor innbyggere, må være involvert i vurderingen.

Brevutlevering i postkassene 1 d/u uten dørterskeltjeneste vil gi irreversible beredskapskonsekvenser og tapte muligheter som enkelt kan unngås ved heller å innføre en to-trinns omstilling

Gitt bakteppet beskrevet over er det etter Posten Brings syn en betydelig beredskapsrisiko knyttet til mer enn en halvering av den eneste landsdekkende fysiske kanalen hjem til folk før mulighetene og konsekvensen av en slik beslutning er tilstrekkelig vurdert av relevante beredskapsmiljø med kompetanse om framtidens beredskapsbehov.

Ved å innføre dørterskeltjenesten som et nasjonalt fullskala forsøk i tre år finansiert av staten, vil myndighetene få tilstrekkelig tid til å evaluere både fredstidsnyttene av tjenesten og vurdere beredskapsverdien i en landsdekkende fysisk kanal, mens kapasiteten og kompetansen fortsatt finnes. Velger man derimot å innføre brevlevering en dag i uken til postkasser uten dørterskeltjenesten, vil det medføre et irreversibelt tap av beredskap fordi opparbeidet lokalkompetanse, tillit og kapasitet avvikes i et omfang som ikke kan erstattes eller bygges opp igjen.

1.3. Dørterskeltjenesten virker, dekker reelle behov, er lønnsom og skalerbar

Dørterskeltjenesten virker

Effekten av tjenesten er vurdert som samfunnsøkonomisk lønnsom av Oslo Economics i tråd med metode og rammeverk fra utredningsinstruksen. Effekten av tjenesten er vurdert å ha en sannsynlig årlig middeleffekt tilsvarende 700 millioner kroner og er en sum av effekter på en rekke ulike områder. I tillegg tilkommer en rekke ikke-prissatte effekter som for eksempel økt beredskapsevne.²

Det er gjennomført piloter i 9 kommuner med rundt 5000 ukentlige mottakere i en periode på 2-3 år. Pilotkommunene er valgt ut av KS for å gi et representativt bilde av landet, inkludert små og store kommuner og ulike sentralitetsklasser. Resultatene fra pilotene er svært gode, de er konsistente på tvers av kommunene og de står seg over tid. Erfaringene viser at 80-90% av mottakerne leser informasjonsarket hver uke, 35-40% av mottakerne har gått på aktiviteter de fikk vite om gjennom arket og ca. 14% har meldt seg til frivillighet. Rambøll har på oppdrag fra KS gjennomført følgeforskning av piloten og konkluderer med at tjenesten dekker reelle behov, er svært godt likt, krever begrenset med innsats fra kommunene og er skalerbar.

Dørterskeltjenesten er en lønnsom fredstidstjeneste som finansierer og styrker beredskap

Dørterskeltjenesten knytter alle landets kommuner og andre offentlige aktører som Politiet, DSB, Helsedirektoratet osv. inn i et felles informasjonssystem for fysisk produksjon og distribusjon av informasjon til målgrupper det er vanskelig å nå på annet vis. Tjenesten er lønnsom i fredstid, men har i tillegg potensiale til å være et svært kraftfullt beredskapsbidrag gjennom å være en fysisk informasjonskanal rett hjem til sårbare grupper. Det skapes med andre ord informasjonsredundans for digitale kanaler i tillegg til at man også får høyere effekt av budskapene enn i digitale kanaler. Tjenesten gjør i tillegg at man knytter sentrale beredskapsaktører sammen og dermed får nødvendig samvirketrening i fredstid. Dørterskeltjenesten styrker også nasjonal beredskap ved at postbudnettverket får nødvendig størrelse og fleksibilitet til reelt å være en beredskapskapasitet og i krise og krig.

Vurder effekten gjennom et treårig nasjonalt forsøk

Posten Bring anbefaler at dørterskeltjenesten anskaffes som et treårig nasjonalt prøveprosjekt med evaluering av en uavhengig, faglig tredjepart. Det vil gi myndighetene tid til å vurdere effekter med tanke

² Se [Test av hjemlevering av post og informasjon fra kommunen](#) (effektanslag er oppdatert i Oslo Economics-rapport 2025 om beredskap, tabell 1)

på langsiktig videreføring, endring eller avvikling. Tilsvarende vil et treårig nasjonalt prøveprosjekt gi myndighetene tid til å reelt vurdere og teste beredskapsverdien i det landsdekkende postbudnettverket og i dørterskeltjenesten.

Postutvalgets flertall mente at kommunene kunne organisere og anskaffe en slik tjeneste selv. Posten Bring ser det derimot som helt urealistisk at landets 357 kommuner vil finne tid og ressurser til å etablere tjenesten på egenhånd. Det ville i tilfelle skape betydelig mer byråkrati, koste vesentlig mer totalt sett og ikke gi en nasjonal likeverdig tjeneste med alle de fordelene det har både for videreutvikling, samarbeid og læring på tvers av kommuner og sektorer.

Dersom tjenesten ikke etableres som en del av omleggingen av Posten Brings brevnnett, vil den etter vår vurdering ikke bli realisert og dermed være en tapt mulighet for innbyggere, stat og kommuner på sentrale områder som samferdsel, støtte til kommuner og ikke minst nasjonal og lokal beredskap.

Dersom myndighetene ønsker å konkurranseutsette en anskaffelse av dørterskeltjenesten, kan det tilrettelegges for dette gjennom små endringer i dagens postlov. Muligheten for konkurranseutsetting er hensyntatt i Postens Brings konkrete forslag til lovendringer under punkt 5.

Kostnadsnivået for dørterskeltjenesten kan holdes stabilt og forutsigbart over tid

Kostnaden for staten for dørterskeltjenesten vil kunne holdes stabil i årene fremover. En mulig kostnadsøkning som følge av at det blir flere eldre, vil kunne motvirkes ved å justere på tjenestenivået, f.eks. ved noe mindre hyppig utlevering på døren til målgruppen. Selv om servicenivået til målgruppen i fredstid da vil reduseres noe, vil den ekstra beredskapskapasiteten på denne måten kunne opprettholdes uten reelle kostnadsøkninger.

Dørterskeltjenesten hører naturlig hjemme innunder postlovgivningen

Departementet har gitt uttrykk for at dørterskeltjenesten faller utenfor postloven. Posten Bring mener at dette er en unyansert og lite hensiktsmessig tilnærming.

Dørterskeltjenesten er en sammensatt tjeneste. Hovedelementet i tjenesten er allikevel formidling av tradisjonelle postsendinger med utlevering til mottakerens bolig. Dørterskeltjenesten vil utføres som en del av den alminnelige postombæringsruten, hvor de fleste utleveringer langs ruten fremdeles vil skje til postkasse. Den primære forskjellen sammenlignet med dagens leveringspliktige posttjenester vil være at postsendingene for definerte målgrupper utleveres på mottakerens dør i stedet for i mottakerens postkasse.

Med en personlig overlevering oppnår man en rekke positive sideeffekter på ulike områder. Samtidig er flere av disse effektene ikke ukjente ettersom de historisk også har vært en sideeffekt av landposttjenesten. Produksjon av informasjonsarket fra kommunen er et nytt element, som det kan diskuteres om formalistisk sett ligger direkte inn under dagens definisjon av posttjenester. Produksjonen av informasjonsarket utgjør imidlertid kun en marginal del av tjenesten målt i kostnader.

Samtidig er dørterskeltjenestens hovedelement (utdeling av tradisjonelle postsendinger på døren) og tilleggselementet (produksjon av informasjonsarket) tett integrerte. Det gir derfor liten mening om deler av dørterskeltjenesten skulle falle innenfor den reviderte postloven, mens øvrige deler skulle falle utenfor. Det er summen av tjenesten som skaper ønsket samfunnsnytte.

Slik Posten Bring ser det, bør den rettslige avgrensningen av hva som er å anse som en "posttjeneste" etter dagens postlov ikke være avgjørende for om dørterskeltjenesten kan innføres i medhold av en revidert postlov. Lovgiver har kompetanse til å bestemme at den reviderte postloven skal omfatte dørterskeltjenesten i sin helhet, uavhengig av om dørterskeltjenesten per i dag teknisk sett er å anse som en "posttjeneste" i sin helhet. Dette kan gjøres gjennom begrensede endringer i lovens ordlyd.

Posten Bring mener at en fremtidig regulering av dørterskeltjenesten må vurderes ut ifra hva som vil gi en god og hensiktsmessig løsning, uten at en rettslig diskusjon av begrepet "posttjeneste" etter dagens postlov skal være til hinder for dette. Etter Posten Brings syn hører dørterskeltjenesten – som en del av den alminnelige postombæringsruten og med hovedvekt på utlevering av tradisjonelle postsendinger – naturlig hjemme innunder postlovgivningen. Spørsmålet om tjenesten kan anses som en posttjeneste eller ikke, bør imidlertid ikke være avgjørende for implementering og finansiering av tjenesten i statlig regi.

Posten Bring har nedenfor under punkt 5 inntatt konkrete forslag til ny hjemmel og enkelte øvrige justeringer i postloven med tanke på innføring av dørterskeltjenesten.

2. Regulering av pakketjenester

2.1. Innledning og oppsummering

Lovforslaget innebærer en vesentlig utvidet regulering av markedet for pakketjenester. Dette er særlig basert på to forhold:

- Lovforslaget legger til grunn at kommersielle pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter skal være omfattet av den reviderte postloven. Slike pakketjenester gjelder vareleveranser fra bedrifter til andre bedrifter (B2B) og til forbrukere (B2C), det siste typisk i forbindelse med netthandel. Etter Posten Brings syn innebærer lovforslaget en vesentlig utvidelse av postlovens virkeområde, som per i dag er avgrenset til ordinære postpakker som er tilgjengelige for alle brukere. Et tilsvarende forslag til utvidelse ble avvist av Stortinget i 2023.
- Lovforslaget inneholder flere bestemmelser om svært inngripende markedsregulering. Dette gjelder blant annet § 16 om en generell videreformidlingsplikt (kontraheringsplikt) for samtlige markedsaktører og § 17 om plikt til å gi tilgang til privat infrastruktur (pakkebokser).

Markedet for pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter er preget av sterk og velfungerende konkurranse, både nasjonalt og internasjonalt. Dette har vært situasjonen gjennom flere tiår. Konkurransen har vokst frem utenfor postlovgivningen. Både leverandørsiden og kundesiden har forholdt seg til vegfraktloven og generell konkurranselovgivning, noe som har gitt et godt og velfungerende rettslig rammeverk. Lovforslaget innebærer at det settes en strek over de rettigheter og plikter som følger av vegfraktloven.

Aktørene i markedet samhandler i dag i vid utstrekning, basert på avtalefrihet og kommersielle vilkår. Posten Bring praktiserer selv et åpent nettverk og opptrer som underleverandør for de aktørene som ønsker å benytte våre tjenester. Bransjen ønsker ikke selv at slik samhandling skal reguleres under postloven.

En tilnærmet samlet bransje motsetter seg at pakketjenester rettet mot bedrifter er og skal være omfattet av postlovgivningen. Flere aktører har også gått til søksmål mot staten for å få avklart at tjenestene deres faller utenfor postlovens virkeområde i dag.

Den utvidede reguleringen av markedet for pakketjenester er foreslått til tross for at det verken er påvist noe behov for slik regulering, eller at det er vurdert hvilke konsekvenser en slik regulering vil ha for bransjen og kundene.

Posten Bring mener at departementet ikke har oppfylt kravene i utredningsinstruksen. Posten Bring vil særlig peke på følgende minimumskrav i utredningsinstruksen § 2-1:

- Hva er problemet med markedet for pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter i dag, og hva vil man oppnå på/for dette markedet med den foreslåtte postlovreguleringen?
- Hva er de positive og negative virkningene av at slike pakketjenester underlegges en inngripende postlovregulering, og at det samtidig settes en strek over vegfraktlovens regler?

Posten Bring mener at en kort høringsrunde basert på et delvis tentativt lovforslag i seg selv ikke utgjør en fullgod utredning.

Samtidig er det i høringsnotatet lagt til grunn at den foreslåtte reguleringen av pakketjenester vil innebære økt ressursbruk og økte kostnader for sektormyndighetene. Posten Bring kan ikke se at dette lar seg forsvare i fravær av noe påvist behov for slik regulering.

Etter Posten Brings syn bør forslaget til utvidet regulering av pakkemarkedet legges til side. I alle tilfelle må det foretas en forsvarlig utredning av behov og konsekvenser før en slik regulering eventuelt kan vurderes.

For tydelighetens skyld vil Posten Bring presisere at de ordinære postpakketjenestene – i motsetning til pakketjenester rettet mot bedrifter – hører naturlig hjemme under postloven som sådan. Ordinære postpakker er tilgjengelig for alle brukere og anvendes primært av forbrukere. Imidlertid er den konkrete foreslåtte markedsreguleringen (videreformidlingsplikt og tilgang til pakkebokser) heller ikke berettiget eller egnet for ordinære postpakketjenester.

Posten Bring bemerker at det pågår et arbeid med å revidere postregelverket i EU. Utfallet av dette arbeidet er høyst usikkert. Dersom det nå innføres en radikal regulering av pakkemarkedet i Norge, risikerer man at reguleringen vil komme i konflikt med EU-regelverket. Dette skaper unødvendig usikkerhet og uforutsigbarhet for bransjen. Etter Posten Brings syn underbygger dette at man ikke bør innføre en særnorsk regulering av pakkemarkedet i Norge på nåværende tidspunkt.

Posten Bring vil understreke at forslaget til utvidet regulering av pakkemarkedet ikke er nødvendig for å kunne gjennomføre en omstilling av leveringsplikten og realisere de kostnadsbesparelsene dette vil innebære for staten. Tvert imot er reguleringen av pakkemarkedet egnet til å komplisere arbeidet med omstillingen.

Posten Brings synspunkter er utdypet nedenfor i følgende punkter:

- Hva som menes med henholdsvis pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter og ordinære postpakketjenester (punkt 2.2)
- Forslaget er basert på et uriktig premiss om virkeområdet til dagens postlov (punkt 2.3)
- Det er ikke påvist noe behov for å regulere pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter under postlovgivningen (punkt 2.4)
- Det er ikke vurdert hvilke konsekvenser det vil ha å regulere pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter under postlovgivningen (punkt 2.5)
- Særlig om videreformidlingsplikt og regulert tilgang til pakkeboks for ordinære postpakker (punkt 2.6)
- Særlig om krav til offentliggjøring av kommersielle vilkår (punkt 2.7)
- Forholdet til det pågående arbeidet med revidert regelverk i EU/EØS (punkt 2.8)
- Lovforslaget medfører økt byråkratisering og økte kostnader for myndighetene og bransjen (punkt 2.9)

2.2. Hva som menes med henholdsvis pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter og ordinære postpakketjenester

Med pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter sikter Posten Bring til tjenester som er utviklet og innrettet for formidling av sendinger (vareleveranser) fra bedrifter til bedrifter (B2B) eller fra bedrifter til

forbruker, typisk i forbindelse med netthandel (B2C). Pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter er normalt basert på et underliggende og individuelt forhandlet kontraktsforhold mellom kunden (avsenderbedriften) og tjenesteleverandøren (frakttilyderen). Pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter karakteriseres videre av at sendingene normalt innleveres i større kvanta direkte til terminal eller hentes på en lokasjon angitt av kunden.

Paketjenester særskilt rettet mot bedrifter skiller seg fra ordinære postpakketjenester. De ordinære postpakketjenestene karakteriseres ved at det ikke foreligger noe etablert kontraktsforhold, men at den enkelte pakketjeneste kjøpes og betales individuelt. Videre er de ordinære postpakketjenestene – i motsetning til pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter – tilgjengelige for alle typer brukere, inkludert både privatpersoner og bedrifter.

Paketjenester særskilt rettet mot bedrifter omtales ofte som B2X-paketjenester. Ettersom ordinære postpakketjenester også kan benyttes av bedrifter (og dermed teknisk sett vil være B2X-paketjenester i slike tilfeller), vil Posten Bring i dette høringssvaret unngå å bruke begrepet B2X-paketjenester.

2.3. Forslaget er basert på et uriktig premiss om virkeområdet til dagens postlov

Departementet gir i høringsnotatet uttrykk for at pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter er omfattet av virkeområdet til dagens postlov (2015-postloven). Posten Bring er uenig i denne fremstillingen. Posten Brings syn deles av en tilnærmet samlet bransje, inkludert bransjeorganisasjonen NHO LT.

Posten Bring mener at dagens postlov er avgrenset til å gjelde for brevpost, aviser og ordinære postpakker, mens pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter faller utenfor postlovens virkeområde. Posten Brings posisjon og rettslige vurderinger er godt kjent for departementet. Posten Bring vil her kun gi en kort oppsummering:

- Dagens postlov (2015-postloven) viderefører i hovedsak virkeområdet til den tidligere postloven (1996-postloven) og omfatter de pakketjenestene som «tradisjonelt har vært regulert i postloven».³
- 1996-postloven gjaldt «formidling av landsdekkende postsendinger», det vil si postale «basistjenester».⁴ For pakketjenester omfattet dette «ordinære postpakker», som var tilgjengelige for allmennheten og karakterisert ved innlevering og utlevering på postkontor eller i landpostrute.⁵
- Ved vedtakelsen av 1996-postloven eksisterte det allerede en rekke pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter.⁶ Til tross for dette valgte lovgiver å avgrense 1996-postloven til basistjenester/ordinære postpakker. Dette tilsier at lovgiver i 1996 – og ved videreføringen av 1996-postlovens virkeområde i 2015 – tok et bevisst valg om å avgrense postlovgivningen mot pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter.

Posten Bring mener på denne bakgrunn at pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter faller utenfor virkeområdene til både 1996-postloven og dagens postlov fra 2015.

Posten Bring anerkjenner naturligvis at Stortinget kan velge å vedta at pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter skal være omfattet av postlovgivningen i fremtiden. Etter Posten Brings syn er det imidlertid viktig at Stortingets vurdering og vedtakelse av ny lovgivning er basert på riktige premisser.

Departementets fremstilling av at pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter allerede i dag er omfattet av postloven, danner etter Posten Brings syn et uriktig premiss for Stortingets behandling av forslaget til

³ Prop. 109 L (2014-2015), særmerknad til § 2 om saklig virkeområde

⁴ Ot.prp. nr. 64 (1995-1996), særmerknad til § 1 om lovens virkeområde

⁵ Ot.prp. nr. 64 (1995-1996) punkt 2.2. «Ordinære postpakker» omtales i proposisjonen også som «vanlige postpakker».

⁶ Ot.prp. nr. 64 (1995-1996) punkt 2.2. og 2.3

ny postlov. Dette fordi departementets fremstilling skaper inntrykk av at lovforslaget kun innebærer en endring eller justering av dagens lovgivning. Realiteten – slik Posten Bring ser det – er derimot at departementet foreslår å innføre en ny og omfattende postsektorregulering for en bransje som i alle år har operert utenfor postlovgivningen.

Pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter er i dag – og har gjennom flere tiår vært – regulert under vegfraktloven fra 1974. Vegfraktloven er et velfungerende rettslig rammeverk for bransjen, og har blitt lagt til grunn av både leverandører og kunder. Dersom pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter nå skulle flyttes over til postlovgivningen, vil dette innebære at de samme leverandørene og kundene mister de rettighetene og forpliktelsene *som Stortinget har gitt dem* gjennom vegfraktloven.⁷

Posten Bring bemerker at departementet tidligere har forsøkt å få Stortingets anerkjennelse av sin tolkning av postlovens virkeområde. I oktober 2022 la departementet frem Prop. 4 LS (2022-2023). Proposisjonen inneholdt blant annet et forslag om å «presisere tilbyderbegrepet i § 4 nr. 7 jf. nr. 1, for å fjerne usikkerhet om hvem som er tilbydere etter postloven». Departementet understreket samtidig at «[f]orslaget endrer ikke gjeldende rett».⁸

En rekke aktører, inkludert Posten Bring, motsatte seg departementets angivelige «presisering». Sammen med bransjeorganisasjonen NHO LT redegjorde Posten Bring også for sitt syn på postlovens virkeområde overfor Stortingets transport- og kommunikasjonskomite.

Departementet valgte deretter å trekke Prop. 4 LS (2022-2023) tilbake 17. mars 2023 gjennom Stortingsmelding 12 (2022-2023). En slik tilbaketrekking er etter Posten Brings inntrykk høyst uvanlig. Begrunnelsen for tilbaketrekkingen er kortfattet:

Regjeringen mener det er grunn til å vektlegge at flere av høringsinstansene var uenige i de språklige endringene som ble gjort for å presisere tilbyderbegrepet. Regjeringen legger særlig vekt på at enkelte høringsinstanser mener at den foreslåtte ordlydsendringen kan føre til at en utvidet krets av tilbydere vil kunne falle innenfor postlovens virkeområde. Dette til tross for at den foreslåtte ordlyden kun var ment som en presisering. Regjeringen har på denne bakgrunn besluttet å trekke tilbake Prop. 4 LS (2022-2023) [...]

Posten Bring vil påpeke at den uenigheten som departementet refererer til også forelå før Prop. 4 LS (2022-2023) ble fremmet for Stortinget i første omgang.

Posten Bring mener videre at det er en uriktig beskrivelse at høringsinstansene var uenige i «de språklige endringene» som ble gjort for å presisere tilbyderbegrepet. Høringsinstansene var uenige i selve premisset om at det var tale om en «presisering», og mente at det i realiteten var tale om en utvidelse av postlovens virkeområde.

Posten Brings inntrykk er at Prop. 4 LS (2022-2023) ble trukket tilbake fordi departementet var klar over at den angivelige «presiseringen» manglet støtte i stortingskomiteen. Dette er basert på den oppmerksomheten som spørsmålet om tilbyderbegrepet og lovens virkeområde fikk under komiteens behandling av proposisjonen, samt den omstendighet at de øvrige forslagene i Prop. 4 LS (2022-2023) senere ble fremmet på nytt i Prop. 81 LS (2022-2023), og deretter vedtatt av Stortinget.

Departementet skriver i høringsnotatet at det i forbindelse med behandlingen av Prop. 81 LS (2022-2023) ble «bekreftet at virkeområdet til pakkepostforordningen sammenfaller med virkeområdet til postloven».⁹

⁷ Vegfraktloven § 2 første ledd avgrenser lovens virkeområde mot postlovens virkeområde. Det innebærer at en automatisk konsekvens av at en tjeneste anses omfattet av postloven, er at den samme tjenesten ikke er underlagt vegfraktloven.

⁸ Prop. 4 LS (2022-2023) punkt 1

⁹ Høringsnotatet side 14

Posten Bring vil i den sammenheng påpeke at stortingskomiteen fant grunn til å presisere følgende i Innst. 417 L (2022-2023) på side 2:

Komiteen viser til innspillene som kom i forbindelse med Prop. 4 LS (2022-2023), og understreker at vedtakelsen av hjemmelsbestemmelsen, og den etterfølgende implementeringen av pakkepostforordningen, i alle tilfelle **ikke kan tas til inntekt for en utvidelse av postlovens virkeområde for øvrig**.

Det er vanskelig å se komiteens uttalelse som noe annet enn en avvisning av departementets forsøk på å «presisere» tilbyderbegrepet og postlovens virkeområde i Prop. 4 LS (2022-2023). Dette er særlig basert på komiteens henvisning til innspillene som kom i forbindelse med Prop. 4 LS (2022-2023) og formuleringen «utvidelse av postlovens virkeområde for øvrig».

Posten Bring vil oppfordre departementet til å redegjøre for sin forståelse av komiteens uttalelse.

Posten Bring vil avslutningsvis under dette punktet påpeke at det i lovforslaget legges opp til å fjerne kriteriet om at posttjenester er avgrenset til «regelmessig formidling» av postsendinger.

Regelmessighetskriteriet fremgår av dagens postlov § 2 om virkeområde og § 4 nr. 1 om definisjon av «posttjeneste». Det følger av lovens forarbeider at regelmessighetskriteriet skal «avgrense mot virksomhet som ikke er post».¹⁰

Den foreslåtte fjerningen av regelmessighetskriteriet er ikke omtalt i høringsnotatet.

Posten Bring vil oppfordre departementet til å redegjøre for hvilken betydning regelmessighetskriteriet har i dag, og hvilken betydning det vil ha for lovens virkeområde og definisjonen av «posttjeneste» dersom regelmessighetskriteriet ikke videreføres i en revidert postlov.

Oppsummert er det etter dette Posten Brings syn at dagens postlov ikke omfatter pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter. Gitt den uenigheten som foreligger mellom departementet og en tilnærmet samlet bransje, mener Posten Bring at departementet i en eventuell proposisjon må redegjøre for sitt og bransjens syn på lovens virkeområde. Det bør også redegjøres for at flere av de største logistikkaktørene har bestridt departementets lovforståelse ved å ta ut søksmål.

Posten Bring mener videre at departementet bør klargjøre omstendighetene rundt tilbaketrekkingen av Prop. 4 LS (2022-2023) og redegjøre for sin forståelse av stortingskomiteens etterfølgende uttalelse i Innst. 417 L (2022-2023). I tillegg bør departementet redegjøre for betydningen av regelmessighetskriteriet og at dette foreslås fjernet i en revidert lov.

2.4. Det er ikke påvist noe behov for å regulere pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter under postlovgivningen

Departementet foreslår i høringsnotatet en svært inngripende regulering av både brev- og pakketjenester. Forslagene innebærer blant annet viderefordlingsplikt (kontraheringsplikt) for samtlige tilbydere etter § 16 og plikt for eier av pakkeboks til å gi andre tilbydere «tilgang» til privat infrastruktur etter § 17.

Denne inngripende markedsreguleringen foreslås til tross for at markedet for pakketjenester i høringsnotatet beskrives som velfungerende og preget av sunn konkurranse. Det påpekes i høringsnotatet at dette også var situasjonen for pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter (B2B- og B2C-tjenester) da 2015-postloven ble vedtatt.¹¹ Tilsvarende er for øvrig også uttalt i forarbeidene til 1996-postloven.¹²

Uavhengig av hva man rettslig sett måtte mene om virkeområdet til dagens postlov, er det en kjensgjerning av konkurransen på markedet for pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter har vokst frem og utviklet seg

¹⁰ Prop. 109 L (2014-2015), særmerknad til § 2 om lovens virkeområde

¹¹ Høringsnotatet punkt 2.2 og punkt 3.1

¹² I Ot.prp. nr. 64 (1995-1996) uttales det blant annet at «[k]onkurransen innenfor lettgoodsområdet, utenom basistjenesten vanlig postpakke, er meget høy».

utenfor rammene av postlovgivningen. Konkurransen har snarere vokst frem og utviklet seg innenfor rammene av vegfraktlovgivningen og generell konkurranselovgivning, som både leverandør- og kundesiden har lagt til grunn og forholdt seg til gjennom flere tiår. Disse rammene har fungert godt, noe den velfungerende og sunne konkurransen i markedet er en bekreftelse på.

Dette reiser spørsmålet: Hvilket behov har departementet identifisert som tilsier at det er grunnlag for å flytte et helt tjenestemarked (pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter) ut av et velfungerende rettslig rammeverk (vegfraktlovgivningen), og inn under et nytt rettslig rammeverk (postlovgivningen) som i stor grad retter seg mot andre typer tjenester (brevpost og ordinære postpakker) hvor andre konkurransemessige og kommersielle forhold gjør seg gjeldende?

Basert på høringsnotatet kan Posten Bring ikke se at det er identifisert noe relevant behov for å regulere pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter inn under postlovgivningen. Med andre ord kan Posten Bring ikke se at departementet har vurdert hva som per i dag er problemet med det regelverket (vegfraktloven og generell konkurranselovgivning) som bransjen selv legger til grunn for pakketjenester rettet mot bedrifter, eller hva man ønsker å oppnå med den foreslåtte reguleringen, slik utredningsinstruksen som et minimum krever.¹³

Behovet for regulering er riktignok omtalt av departementet i merknaden til § 16 om videreformidlingsplikt. Det uttales her at departementet er «usikker på behovet for en slik regulering», men at det «kan være» behov for en slik regulering.¹⁴

Etter Posten Brings syn fremstår dette som et svært tynt grunnlag for å foreslå en inngripende kontraheringsplikt for samtlige aktører i et velfungerende konkurransemarked.

Tilsvarende kan Posten Bring ikke se at det er påvist noe reelt behov for å pålegge eiere av pakkebokser å gi andre tilbydere tilgang i medhold av § 17. Departementet skriver i høringsnotatet at dette skal sikre «lik tilgang» for tilbydere og «større mulighet for samarbeid», samt at delt bruk av pakkebokser «også er positivt for miljøet».¹⁵ Departementets uttalelser fremstår imidlertid som ikke-belagte påstander.

Det er for eksempel ikke forklart hvorfor det skulle være positivt for konkurransen og kundene at samtlige tilbydere skal få «lik tilgang» til privat infrastruktur som er utviklet og finansiert (med den kostnad og risiko dette innebærer) av en annen tilbyder.

Det er heller ikke forklart hvorfor en inngripende tilgangsregulering til under kostpris (kun «de direkte kostnadene»¹⁶) skulle fremme «samarbeid», fremfor å gi andre aktører disinsentiver til å samarbeide om utvikling og finansiering all den tid de kan velge å kreve tilgang hos en annen. Videre er det ikke beskrevet hvem som skal bære kostnadene ved systemutvikling og vedlikehold knyttet til nødvendige løsninger for tilgang.

Det er heller ikke gitt noe belegg for at tilgangsregulering vil være positivt for miljøet. Videre er det ikke vurdert hvilke negative konsekvenser det vil ha for trafikk og miljø dersom enda flere aktører skal transportere pakker til den samme pakkeboksen. Det er heller ikke vurdert hvordan en uforutsigbar eller begrenset kapasitet (færre tilgjengelige luker) i egne pakkebokser vil påvirke eierens muligheter for å optimalisere egne ruter og leveringsfrekvens med hensyn til miljøavtrykk. Herunder er det ikke vurdert hvilke konsekvenser det vil ha dersom eieren av pakkeboksen må kjøre flere ganger til den enkelte pakkeboks på grunn av mindre tilgjengelig kapasitet per kjøretur.

Posten Bring vil også understreke at logistikkaktørene allerede i dag samhandler i vid utstrekning. Denne samhandlingen er basert på avtalefrihet og kommersielle vilkår, fremfor lovregulering. Samhandlingen

¹³ Utredningsinstruksen § 2-1

¹⁴ Høringsnotatet punkt 3.4.6 og punkt 3.4.7

¹⁵ Høringsnotatet punkt 3.4.7

¹⁶ Høringsnotatet, merknad til § 17

fungerer slik Posten Bring ser det svært godt. Posten Bring praktiserer selv et åpent nettverk, hvor vi opptrer som underleverandør for de logistikkaktørene som ønsker å benytte våre tjenester.

Posten Bring kan etter dette ikke se at det er påvist noe reelt behov for videreformidlingsplikt eller regulert tilgang til pakkebokser som foreslått i høringsnotatet og i §§ 16 og 17.

Posten Bring vil også bemerke at ingen andre nordiske land har innført en tilsvarende regulering. Forslagene om videreformidlingsplikt og regulert tilgang til pakkebokser fremstår derfor som en særnorsk regulering. Dette understreker etter Posten Brings syn nødvendigheten av å påvise og underbygge hvorfor en slik regulering skulle være nødvendig eller hensiktsmessig i de norske markedene, herunder at det foretas en grundig vurdering av konsekvenser.

Departementet omtaler i høringsnotatet at det er viktig at tilbyderne registrerer seg slik at myndighetene kan få «oversikt over hva tilbyderne leverer av tjenester og hvor i landet de tilbyr tjenestene». Slik Posten Bring forstår det, er formålet med oversikten å gi postsektormyndighetene «nødvendig grunnlag for å vurdere hvilke posttjenester som eventuelt ikke leveres av markedet», særlig med tanke på å gjøre «eventuelle avbøtende tiltak mer treffsikre».¹⁷

Adgangen til å iverksette avbøtende tiltak etter ny § 19 er ment å erstatte dagens ordning med leveringsplikt for grunnleggende posttjenester som markedet ikke tilbyr uten statlig inngripen. For pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter er imidlertid situasjonen at markedet tilbyr slike tjenester på kommersielt grunnlag. Dette har markedet gjort siden før vedtakelsen av 1996-postloven. Posten Bring er ikke kjent med at det på noe tidspunkt har vært indikasjoner på markedssvikt innenfor pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter. Dette inntrykket underbygges av de ovenfor refererte uttalelsene om sunn og velfungerende konkurranse i høringsnotatet og forarbeidene til både 2015-postloven og 1996-postloven.

På denne bakgrunn fremstår det som svært lite sannsynlig at det i fremtiden skulle være et reelt behov for å iverksette avbøtende tiltak innenfor pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter. Dette tilsier samtidig at det ikke foreligger noe reelt behov for å føre oversikt over leverandørene og tjenestene innen dette markedet basert på en begrunnelse knyttet til avbøtende tiltak.

2.5. Det er ikke vurdert hvilke konsekvenser det vil ha å regulere pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter under postlovgivningen

I tillegg til at det ikke er påvist noe behov for å regulere pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter under postloven, kan Posten Bring heller ikke se at det er gjort noen reell vurdering av hvilke konsekvenser en slik regulering vil ha. Dette til tross for at utredningsinstruksen krever at det som et minimum skal vurderes blant annet hva de positive og negative virkningene av lovforslaget vil være.¹⁸

Departementet har for eksempel ikke vurdert hvordan videreformidlingsplikt og tilgang til pakkebokser vil påvirke aktørenes insentiver til å utvikle og finansiere egne løsninger, herunder nye og innovative løsninger som kan supplere og eventuelt erstatte de tjenestene som foreligger i dag. Riktignok nevner departementet i tilknytning til ny § 16 at videreformidlingsplikt «kan også medføre at insentivene til å bygge ut egne distribusjonsnett reduseres». Det er imidlertid ikke gjort noen vurdering av om insentivene faktisk vil reduseres, eller hvilke konsekvenser dette i neste omgang vil ha.

Når det gjelder tilgang til pakkebokser etter ny § 17, er det etter hva Posten Bring kan se heller ikke vurdert hvordan en slik tilgang er ment å fungere i praksis. Herunder er det ikke vurdert hvordan tilgangsregulering skal gjennomføres ved begrenset pakkebokskapasitet, og om eier av pakkeboks i slike tilfeller må benytte alternative pakkebokser med den konsekvens at pakkebokseierens egne kunder (og mottakere) gis en dårligere tjeneste. Posten Bring kan heller ikke se at det er vurdert hvordan regulert tilgang til pakkebokser vil påvirke aktørenes insentiver til å utvikle nye og alternative løsninger for utlevering.

¹⁷ Høringsnotatet punkt 3.2

¹⁸ Utredningsinstruksen § 2-1

Som tidligere nevnt, vil regulering av pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter under postloven medføre at de samme tjenestene ikke lenger reguleres av vegfraktlovgivningen. Dette vil i praksis medføre at det settes en strek over de rettighetene og pliktene som både leverandørsiden og kundesiden har forholdt seg til gjennom flere tiår.

I tillegg til de rettighetene og pliktene som følger direkte av vegfraktloven, er også det kommersielle rammeverket for bransjen basert på vegfraktloven (og annen harmonisert transportlovgivning). Dette har vært situasjonen gjennom flere tiår. Et eksempel er de forsikringsordningene som bransjen benytter seg av. Slike forsikringsordninger reflekterer den kommersielle risikoen for aktørene. For pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter er denne risikovurderingen – og dermed forsikringsordningene – utviklet på bakgrunn av internasjonale transportkonvensjoner som også Norge er bundet av (inkludert CMR-konvensjonen, som er implementert i norsk rett gjennom vegfraktloven).

Transportregelverket og forsikringsordningene er harmonisert på tvers av ulike landegrenser og på tvers av ulike transportformer (på land, på sjø og i luft). Harmonisering bidrar til effektivisering, noe som igjen bidrar til å redusere kostnader.

Departementet har ikke vurdert hvilke konsekvenser det vil få for leverandører eller kunder dersom bransjen flyttes ut av vegfraktloven og innunder postlovgivningen. Dette gjelder både konsekvenser knyttet til de rettigheter og plikter som følger direkte av vegfraktloven, og de konsekvenser dette vil få for kommersielle forsikringsordninger og harmonisering på tvers av landegrenser og transportformer

Posten vil i den sammenheng understreke at all den tid leverandørene, kundene og forsikringsselskapene faktisk har forholdt seg til vegfraktlovgivningen, så vil slike konsekvenser materialisere seg uavhengig av hva man rettslig sett måtte mene om virkeområdet til dagens postlov.

Departementet har heller ikke vurdert konsekvensene av å åpne for avbøtende tiltak og statlig finansiering av pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter i medhold av postloven § 19. Dette er nærmere omtalt under punkt 3 nedenfor.

Punktene ovenfor er kun ment som eksempler på forhold som etter Posten Brings syn krever nærmere utredning før en eventuell regulering av pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter under postloven.

Posten Bring vil avslutningsvis under dette punktet bemerke at den omstendighet at det foreligger hjemler for sektormyndighetene til å innføre regulering i seg selv vil innebære regulatorisk risiko for markedsaktørene. Slike hjemler vil dermed være egnet til å påvirke aktørenes insentiver til å etablere seg og investere i markedet for pakker særskilt rettet mot bedrifter. Dette tilsier at det er grunn til å være tilbakeholdne også med å innføre hjemler for markedsinngripen til å ha "i bakhånd", all den tid det ikke er påvist noe realistisk behov for regulering i fremtiden.

2.6. Særlig om videreformidlingsplikt og regulert tilgang til pakkeboks for ordinære postpakker

Posten Bring mener som nevnt at ordinære postpakketjenester er omfattet av postloven i dag. Posten Bring mener imidlertid at de foreslåtte bestemmelsene om videreformidlingsplikt etter § 16 og tilgang til pakkebokser etter § 17 heller ikke er egnet for ordinære postpakketjenester. I likhet med for pakketjenester rettet mot bedrifter, har departementet verken påvist noe behov for slik regulering av ordinære postpakketjenester, og heller ikke vurdert hvilke konsekvenser en slik regulering vil ha.

Leveringspliktige tilbydere (inkludert Posten Bring) har i henhold til § 34 i dagens postlov videreformidlingsplikt i enkelte tilfeller. Omfanget av denne videreformidlingsplikten er omstridt. Ifølge departementet kan dagens videreformidlingsplikt «på mange måter [...] ses på som en del av reguleringen av leveringsplikten» og som «sentral for å avbøte på [den] særstillingen» som leveringsplikten gir.¹⁹ Til tross for dette mener departementet at videreformidlingsplikten også gjelder for posttjenester som faller

¹⁹ Brev fra departementet til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet datert 5. mai 2025

utenfor leveringsplikten og som fullt ut finansieres av den leveringspliktige tilbyderer uten noen form for statlig kompensasjon. Etter hva Posten Bring er kjent med, har departementet imidlertid ikke forklart hvorfor videreformidling av tjenester som ikke har noen tilknytning til leveringsplikten, skulle være egnet til å «avbøte» på en særstilling som følger av leveringsplikten.

De foreslåtte bestemmelsene om videreformidlingsplikt (§ 16) og tilgang til pakkebokser (§ 17) er ikke knyttet til noen leveringsplikt. De hensynene som departementet har vist til for dagens videreformidlingsplikt (om å «avbøte» på en særstilling), er derfor uansett ikke relevante for de foreslåtte bestemmelsene.

Posten Bring vil understreke at markedet for ordinære postpakketjenester – i likhet med markedet for pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter – er preget av sterk og velfungerende konkurranse. Konkurransen har ledet til at brukere av ordinære postpakketjenester har tilgang til ulike produkter og leverandører. Dette taler etter Posten Brings syn mot at det skulle være behov for å innføre en generell og inngripende regulering av videreformidlingsplikt og tilgang til pakkebokser.

Posten Bring mener etter dette at forslagene til videreformidlingsplikt etter § 16 og tilgang til pakkebokser etter § 17 bør tas ut av lovforslaget også når det gjelder ordinære postpakketjenester, og at det i alle tilfelle kreves en nærmere utredning av behov og konsekvenser før en slik regulering kan vurderes nærmere.

2.7. Særlig om krav til offentliggjøring av kommersielle vilkår

Ifølge lovforslaget § 7 skal tilbyderer «utarbeide og offentliggjøre sine leveringsvilkår». Videre skal sektormyndighetene kunne fastsette forskrift om leveringsvilkår og offentliggjøring.

Posten Bring mener at lovforslaget § 7 viser at den foreslåtte postloven ikke er egnet for å regulere pakketjenester rettet mot bedrifter. Dette gjelder særlig når offentliggjøringsplikten og forskriftshjemmelen ses i lys av hvordan sektormyndighetene har benyttet den tilsvarende forskriftshjemmelen i dagens postlov. I henhold til gjeldende postforskrift § 2 plikter alle tilbydere å offentliggjøre opplysninger om «priser, rabatter og vilkår for rabatter». I merknadene til forskriften er det presisert at det skal opplyses om «**fullstendige** priser og rabatter samt vilkår for å oppnå rabatter».²⁰

Ifølge departementets tolkning av lovens virkeområde, gjelder offentliggjøringsplikten per i dag også for tilbydere av pakketjenester rettet mot bedrifter.

Pakketjenester rettet mot bedrifter er imidlertid kommersielle tjenester hvor både kunden (avsenderbedriften) og fraktleverandøren er profesjonelle parter. Tjenestevilkår fastsettes normalt i individuelt forhandlede avtaler. Vilkårene varierer avhengig av kundens individuelle behov og forhandlingssituasjonen. Slike tjenester er ikke egnet for offentliggjøring av «fullstendige priser og rabatter». I tillegg vil de ulike kundeavtalene justeres/reforhandles med ulike mellomrom, noe som gjør det enda mer utfordrende å skulle offentliggjøre de til enhver tid gjeldende vilkårene.

Dette til forskjell fra de ordinære postpakketjenestene som er tilgjengelige for alle brukere, hvor det benyttes standardiserte vilkår som er egnet for offentliggjøring.

De ulike logistikkaktørene har i dag ikke adgang til å utveksle detaljert informasjon om hvilke pris- og rabattvilkår som benyttes overfor kundene av pakketjenester rettet mot bedrifter. En slik utveskling ville ha vært i strid med konkurranseloven § 10 og EØS-avtalen § 53. Dersom logistikkaktørene var tvunget til å etterleve forskriftskravet om offentliggjøring av «fullstendige priser og rabatter», ville konsekvensen imidlertid ha vært at tilbyderne allikevel fikk full innsikt i hverandres vilkår.

Posten Bring mener at dette gir nok et eksempel på at det ikke er behov for postlovregulering av pakketjenester rettet mot bedrifter, og at slik regulering tvert imot vil påføre bransjen store

²⁰ Høringsnotat datert 22. september 2014

administrasjonskostnader og ha konkurranseskadelige konsekvenser i markedet for pakketjenester rettet mot bedrifter.

Posten Bring vil i denne sammenheng også adressere departementets uttalelse i høringsnotatet om at flere tilbydere av pakketjenester rettet mot bedrifter i dag er registrert som posttilbydere «uten å ha rapportert om utfordringer med å oppfylle pliktene i dagens postlov». Posten Brings inntrykk er imidlertid at realiteten er at de aktuelle tilbyderne i stor grad ikke forholder seg til de pliktene som følger av postloven, inkludert plikten til å offentliggjøre «fullstendige» pris- og rabattvilkår.

At registrerte tilbydere ikke har «rapportert om utfordringer med å oppfylle pliktene i dagens postlov», har etter Posten Brings syn liten vekt all den tid de «utfordrende» delene av postloven i realiteten ikke etterleves av tilbyderne av pakketjenester rettet mot bedrifter.

2.8. Forholdet til det pågående arbeidet med revidert regelverk i EU/EØS

Departementet viser i høringsnotatet til at det pågår et arbeid for å revidere regelverket for posttjenester innenfor EU/EØS.²¹ Som beskrevet av departementet vil EU-kommisjonen etter planen legge frem et forslag til en ny «EU Delivery Act» i løpet av 2026.

Revisjonen av EU/EØS-regelverket for posttjenester kan også få betydning for den norske postloven. Departementet adresserer forholdet mellom forslaget til ny postlov og den planlagte EU/EØS-revisjonen som følger:

Et nytt internasjonalt regelverk kan medføre enkelte endringer i nasjonal lovgivning, samtidig anser departementet det som sannsynlig at dersom regelverket inntas i norsk rett, vil endringene som nå er forslått i ny lov med all sannsynlighet være i tråd med det foreslåtte.

Departementet omtaler her et internasjonalt regelverk hvor det per i dag ikke engang er fremmet et første forslag fra EU-kommisjonen. Når EU-kommisjonen etter hvert fremmer et forslag, skal dette forslaget etter hva Posten Bring forstår, behandles av både EU-parlamentet og EU-rådet. Det er mange aktører, både blant medlemsstatene, regulatorne og i bransjen, som allerede har gitt uttrykk for svært ulike oppfatninger om hvordan fremtidens EU/EØS-regelverk for posttjenester bør se ut.

Verken departementet eller noen andre vet hvordan det endelige regelverket vil se ut. Posten Bring er derfor svært undrende til hvilket grunnlag departementet har for å mene at det nye forslaget til postlov «med all sannsynlighet vil være i tråd med» det kommende EU-regelverket.

2.9. Lovforslaget medfører økt byråkratisering og økte kostnader for myndighetene og bransjen

Lovforslaget legger opp til nye tilsynsoppgaver og økt ressursbruk hos sektormyndighetene, blant annet som følge av «oppfølging av registrering og rapportering» fra tilbyderne og vurdering av avbøtende tiltak.²²

Lovforslaget innebærer samtidig økte administrative byrder og kostnader for bransjen, herunder sektoravgift for å finansiere myndighetenes tilsynsvirksomhet. Dette gjelder særlig for tilbydere av pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter, som ikke tidligere har vært underlagt postlovgivningen.

Posten Bring kan vanskelig se at den økte byråkratiseringen og ressursbruken lar seg forsvare, all den tid det ikke er påvist noe reelt behov for å innføre postlovregulering av pakketjenester rettet mot bedrifter.

²¹ Høringsnotatet punkt 6.3

²² Høringsnotatet punkt 8

Posten Bring vil i denne sammenheng vise til Regjeringens plan for Norge 2025-2029, publisert 15. desember 2025.²³ Under planens punkt 1 uttales det at regjeringen «skal fjerne unødvendig byråkrati og tidstyver for å oppnå bedre tjenester og bemanning og en mer effektiv forvaltning». Videre uttales det under punkt 2 at regjeringen vil «legge til rette for at næringslivet har stabile og forutsigbare rammevilkår» og at «[r]egelverksbyrden reduseres for å muliggjøre raskere utbygging av samfunnskritisk infrastruktur og lavere administrative kostnader for næringslivet».

Posten Bring støtter regjeringens ambisjoner om å fjerne unødvendig byråkrati og tilrettelegge for stabile rammevilkår og lavere administrative kostnader for næringslivet. Etter Posten Brings syn står imidlertid den foreslåtte reguleringen av pakketjenester i sterk kontrast til disse ambisjonene. Posten Bring mener at lovforslaget tvert imot vil føre til en kraftig oppbygging av byråkrati og unødvendig ressursbruk, både hos myndighetene og bransjeaktørene.

Etter Posten Brings syn underbygger også dette at den foreslåtte reguleringen av pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter ikke bør gjennomføres.

3. Brukernes rett til posttjenester og avbøtende tiltak etter ny § 19

I henhold til forslag til ny § 19 første ledd skal brukere over hele landet ha rett til å «sende og motta postsendinger inntil 20 kg».

For å ivareta brukernes rettigheter, «kan» myndigheten etter annet ledd «ved behov og basert på hensynet til effektiv bruk av samfunnets ressurser» inngå avtale med eller utpeke en eller flere tilbydere «til å sikre at brukerne har tilgang til posttjenestene som følger av første ledd».

I merknadene til bestemmelsen uttales følgende:

Bestemmelsen skal imidlertid ikke forstås som at alle brukere i hele landet skal ha tilgang til alle typer tjenester som enhver tilbyder tilbyr i markedet, men at alle skal ha tilgang på et minimum av tjenester som oppfyller et grunnleggende behov for å kunne sende eller motta postsendinger. **Det vil være opp til myndigheten å vurdere hvilke tjenester brukerne må ha tilgang på** som ikke tilbys kommersielt og eventuelt hvor, og som derfor anses som nødvendige å kjøpe.

Postloven § 19 første ledd fremstår ved første øyekast som en lovfesting av brukernes rettigheter. En slik lovfesting ville vært i tråd med gjeldende postlov, hvor brukernes rettigheter fremgår av § 7 om leveringspliktige tjenester.

Av merknadene fremgår det imidlertid at realiteten er en annen. Departementets uttalelse om at det «vil være opp til myndigheten å vurdere hvilke tjenester brukerne må ha tilgang på» tilsier at den foreslåtte rettighetsfestingen i § 19 første ledd har liten selvstendig betydning. Lovforslaget innebærer i realiteten en ren hjemmel for departementet til å vurdere og fastsette hvilke posttjenester brukerne skal ha rett på.

At § 19 fremstår som en ren hjemmel for departementet, underbygges av ordlyden i bestemmelsens annet ledd, hvor det fremgår at departementet «kan» inngå avtale eller fatte vedtak for å sikre «rettighetene» etter første ledd. Det er imidlertid ikke noe lovbestemt krav om at rettighetene *skal* sikres.

Posten Bring mener at en hjemmelsbestemmelse som foreslått er problematisk. Hjemmelsbestemmelsen vil i realiteten gi departementet en vid fullmakt til å avgjøre hvilke grunnleggende tjenester som skal være tilgjengelige for innbyggere i ulike deler av landet, og som skal finansieres av fellesskapets midler. Etter Posten Brings syn ligger en slik rettighetsfastsettelse i kjerneområdet for Stortingets kompetanse. Dette

²³ Planen er tilgjengelig via følgende link:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/66a93755b6f04e0494d842ec64d42fd9/regjeringens-plan-for-norge.pdf>

synes også å ha vært departementets oppfatning under forberedelsen av 2015-postloven, hvor departementet uttalte følgende:

[D]epartementet [mener] at de leveringspliktige tjenestene er samfunnsviktige grunnleggende tjenester der det er viktig å sikre en tilstrekkelig god politisk forankring. Departementet legger derfor opp til at rammene for leveringsplikten reguleres i loven, mens ytterligere detaljering fremgår av forskrift.²⁴

I tråd med departementets uttalelse er de leveringspliktige tjenestene i dag angitt i postloven § 7.

At det bør være opp til Stortinget å vurdere hvilke grunnleggende posttjenester som skal være tilgjengelige for brukere i hele landet – og som dermed kan gi grunnlag for statlig finansierte avbøtende tiltak – underbygges av at det vil være Stortinget som har ansvar for å bevilge midler til å finansiere de grunnleggende posttjenestene der disse ikke tilbys av markedet. Erfaringer fra de senere tiårene viser at et landsdekkende tilbud av grunnleggende posttjenester som markedet ikke selv tilbyr kan være svært kostnadskrevende. Det bør etter Posten Brings syn være opp til Stortinget, og ikke departementet, å balansere det grunnleggende posttilbudet mot de kostnadene et slikt tilbud vil ha for fellesskapet.

Posten Bring finner også grunn til å nevne at de senere årenes uenighet rundt postlovens virkeområde tyder på en mangel på tillit mellom postsektormyndighetene og bransjeaktørene. Også dette tilsier etter Posten Brings syn at det er behov for å forankre de grunnleggende rettighetene – og dermed rammene for eventuelle avbøtende tiltak – i Stortingets lovgivning.

Posten Bring mener at myndighetenes praksis under 2015-postloven viser at det bør tydeliggjøres i selve loven hvilke tjenester som brukerne har rett til og som dermed kan gjøres til gjenstand for avbøtende tiltak og statlig finansiering. Posten Bring viser i den sammenheng til den uklarheten som ble skapt rundt Posten Brings tjeneste «Pakke hjem i Postkassen» (tidligere «Pakke i Postkassen»). «Pakke hjem i Postkassen» er en kommersiell pakketjeneste som ble etablert av Posten Bring på eget initiativ og uavhengig av leveringsplikten. Til tross for dette konkluderte departementet i 2021 med at «Pakke hjem i Postkassen» var en *brevtjeneste* omfattet av Posten Brings leveringsplikt. Dette ble gjort til tross for at «Pakke hjem i Postkassen» i realiteten er en kommersiell pakketjeneste særskilt rettet mot bedrifter, som – den gang som nå – var del av et marked preget av sunn og velfungerende konkurranse uten behov for statlig inngripen.

Departementets konklusjon om at «Pakke hjem i Postkassen» var omfattet av leveringsplikten åpnet i prinsippet for statlig finansiering av en rent kommersiell og konkurranseutsatt tjeneste. Dertil kommer at tjenesten «Pakke hjem i Postkassen» er særlig egnet for lavverdi-netthandelsvarer, hvor en stor andel av varene (netthandelsbutikkene) har opphav i lavkostland. En statlig finansiering av «Pakke hjem i Postkassen» ville dermed i realiteten innebære at rent kommersielle netthandelsaktører både i og utenfor Norge ble subsidiert av fellesskapets midler – uten at det var påvist noe behov for verken leveringsplikt eller finansiering av tjenesten «Pakke hjem i Postkassen».

Departementet gjorde heller ikke noen vurdering av hvilke konsekvenser en eventuell statlig finansiering av «Pakke hjem i Postkassen» ville hatt, herunder for lokale fysiske butikker og for norskproduserte varer i konkurranse med netthandelsvarer fra lavkostland.

Departementets vurdering av «Pakke hjem i Postkassen» som en leveringspliktig tjeneste ble reversert i 2023. Uenigheten rundt leveringsplikt innebar frem til det en betydelig ressursbruk både hos myndighetene og hos Posten Bring, uten at departementets opprinnelige vurdering av «Pakke hjem i Postkassen» som leveringspliktig hadde noen reell nytteverdi.

Posten Bring vil for ordens skyld bemerke at Posten Bring aldri faktisk har mottatt kompensasjon knyttet til «Pakke hjem i Postkassen», heller ikke da denne ifølge departementet var omfattet av leveringsplikten.

²⁴ Prop. 109 L (2014–2015) punkt 6.2.4

Årsaken til dette er at «Pakke hjem i Postkasse»-tjenesten alltid har vært et lønnsomt produkt som har blitt tilbudt av Posten Bring på et rent kommersielt grunnlag.

Det foregående viser etter Posten Brings syn at det bør avklares nærmere i loven hvilke grunnleggende tjenester som alle brukere skal ha rett på, og som dermed kan gi grunnlag for avbøtende tiltak. En slik avklaring bør etter Posten Brings syn ikke overlates til sektormyndighetene gjennom en vid og skjønnsmessig lovhjemmel.

Lovens avgrensning av slike grunnleggende tjenester må etter Posten Brings syn også være betydelig mer presis enn hva det legges opp til i ny § 19 første ledd. Til sammenligning følger det av etablert praksis at dagens leveringsplikt for pakker etter postloven § 7 er begrenset til ordinære postpakker, og mer presist Posten Brings standardtjeneste «Norgespakke stor». Med departementets lovforståelse (hvor pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter er omfattet av loven) vil pakketjenestene omtalt i ny § 19 første ledd ha en betydelig videre og mer uklar rekkevidde.

Som illustrasjon viser Posten Bring til at markedet for pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter omfatter en rekke ulike tjenesteprodukter. Innenfor B2C-segmentet alene tilbyr Posten Bring blant annet tjenestene «Pakke levert hjem», «Pakke til hentested» og «Pakke hjem i postkassen». Dagens utforming av ny § 19 – og ikke minst myndighetenes skjønnsmessige adgang til å fastsette hvilke rettigheter bestemmelsen *egentlig* gjelder – reiser spørsmål ved om brukerne av posttjenester har rett til samtlige av disse pakketjenestene, eller om brukerne rettigheter er oppfylt ved tilgang til en eller to av tjenestene.

Konkrete eksempler på relevante problemstillinger er som følger:

- Dersom det i tråd med departementets lovforståelse forutsettes av tjenesten «Pakke hjem i Postkassen» er å anse som en «posttjeneste» i henhold til ny § 19 første ledd: Kan da en bruker (mottaker) kreve å få utlevert netthandelspakker i egen postkasse?
- Kan brukeren eventuelt kreve å få utlevert netthandelspakker på hentested eller få dem levert hjem på døren?
- Hvis markedet ikke tilbyr utlevering av netthandelspakker i postkasse eller til hentested innenfor en gitt avstand: Plikter da staten å finansiere slik utlevering, med den konsekvens at netthandelsbutikker (inkludert fra lavkostland) gis et statsfinansiert konkurransefortrinn på bekostning av lokale varer og fysiske butikker?
- Kan eventuelt en netthandelsbutikk kreve at staten skal finansiere deres utlevering av netthandelssendinger til mottakere?
- Hvis brukerne *ikke* kan kreve at netthandelssendinger skal utleveres på en bestemt måte eller i det hele tatt: Hvilken reell betydning har det da at brukerne i henhold til ny § 19 første ledd «skal» ha tilgang på «posttjenester» som innebærer å sende og motta sendinger inntil 20 kg?

Disse spørsmålene synliggjør etter Posten Brings syn den uklarheten og uforutsigbarheten som ligger i forslag til ny § 19. Denne uklarheten og uforutsigbarheten forsterkes av at lovforslaget legger opp til et utvidet virkeområde, hvor også pakketjenester rettet mot bedrifter vil omfattes av bestemmelsen. Spørsmålene synliggjør også at det ikke er foretatt en tilstrekkelig utredning av verken behovet for eller konsekvensene av å åpne for avbøtende tiltak knyttet til slike tjenester.

Spørsmålene viser videre at brukernes grunnleggende rettigheter i realiteten vil bero på myndighetenes praktisering av bestemmelsen, og at lovens angivelse av rettigheter har liten selvstendig betydning.

Etter Posten Brings syn er uklarheten knyttet til § 19 og sektormyndighetenes vide adgang til å gripe inn egnet til å skape et høyt konfliktnivå og innebære betydelig ressursbruk for både myndigheter og aktører.

Posten Bring mener også at spørsmålene viser at det er grunn til å være tilbakeholden med hensyn til hvilke tjenester som skal rettighetsfestes, og som dermed kan gi grunnlag for statlig inngripen og finansiering.

Når det gjelder pakketjenester, mener Posten Bring at de grunnleggende rettighetene bør avgrenses i tråd med dagens leveringsplikt. Dette vil innebære at innbyggere og bedrifter er sikret et standard tilbud for ordinære postpakker.

Derimot ser Posten Bring liten grunn til å rettighetsfeste (og åpne for statlig finansiering av) pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter. Tvert imot mener Posten Bring at en slik rettighetsfesting i praksis vil åpne for statlig og potensielt konkurransevidende inngripen både innenfor markedet for pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter og blant de bedriftene som enten selv benytter seg av slike pakketjenester eller konkurrerer mot andre som benytter seg av slike pakketjenester. Samtidig finner Posten Bring grunn til å gjenta, som nevnt under punkt 2.4, at det ikke er noe som tilsier at det i fremtiden vil være et reelt behov for å iverksette avbøtende tiltak innenfor pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter. Etter Posten Brings syn viser imidlertid lovforslaget (og særlig § 16 om videreformidlingsplikt og § 17 om tilgang til privat pakkeboksinfrastruktur, til tross for velfungerende konkurranse) at et godt fremtidig tjenestetilbud ikke gir noen garanti mot unødvendig statlig inngripen.

Posten Bring mener etter dette at forslaget til ny § 19 må revideres. Etter Posten Brings syn kreves det vesentlige endringer, herunder med hensyn til fastleggelse av hvilke tjenester brukerne skal ha rett til. Behovet for tydelig avklaring i loven vil særlig gjøre seg gjeldende dersom også pakketjenester rettet mot bedrifter skulle være omfattet av postloven og bestemmelsen. Posten Bring antar at de nødvendige endringene vil være såpass sentrale og vesentlige at det bør gjennomføres konsekvensvurderinger og en ny høringsrunde før et revidert forslag fremmes for Stortinget.

4. Øvrige kommentarer til enkelte bestemmelser

4.1. Til § 6. Registrering

Departementet ønsker særlig tilbakemelding på hvorvidt registreringsordningen for tilbydere burde forutsette en godkjenning fra myndighetene før driften kan starte. Posten Bring er enig med departementet i at det vil være lite hensiktsmessig med en slik godkjenningsordning, ettersom den vil kunne innebære etableringshindringer for nye aktører og medføre økt offentlig ressursbruk.

4.2. Til § 10. Erstatning

Departementet foreslår at skillet mellom registrerte og uregistrerte sendinger fjernes, slik at alle sendinger behandles likt. Myndigheten gis videre utvidet myndighet til å fastsette i forskrift vilkårene for erstatning, herunder erstatningens størrelse. Hensikten er å åpne for at beløpets størrelse kan tilpasses samfunnsutviklingen.

Posten Bring er svært skeptisk til departementets forslag. Gjeldende postlov § 4, punkt 4 og 5, skiller tydelig mellom registrerte og uregistrerte postsendinger, jf. også tilhørende omtale av de to begrepene i lovens forarbeider.²⁵ Skillet har avgjørende betydning for retten til erstatning i henhold til postloven § 28, som klargjør at tilbyderen skal «betale erstatning for **registrert** postsending som skades eller går tapt i tiden fra innlevering til utlevering». Det fremgår altså motsetningsvis av § 28 at uregistrerte postsendinger ikke omfattes av erstatningsbestemmelsen.

Årsaken til sontringen mellom registrerte og uregistrerte sendinger er blant annet at det for uregistrerte sendinger, som er uten kvittering ved inn-/utlevering, vil være utfordrende skyld- og beviskrav (ofte umulig å fastslå om og når skaden/tapet har skjedd). I forarbeidene til § 28 uttalte da også departementet at bestemmelsen ville «medføre en klargjøring av at uregistrerte postsendinger er en lite egnet

²⁵ Prop. 109 L (2014-2015), side 63

forsendelsesmåte for verdifulle gjenstander» og at «[o]m avsender likevel velger å benytte en slik forsendelsesmåte, må vedkommende selv ta risikoen for eventuelt tap, skade eller forsinkelse.»²⁶

Skillet mellom registrerte og uregistrerte sendinger i gjeldende postlov og -forskrift fremstår altså som bevisst og tilsiktet, og Posten Bring mener det har fungert etter hensikten. På denne bakgrunn har vi vanskelig for å se hvorfor departementet nå ønsker å fjerne skillet, og spesielt med begrunnelsen at alle sendinger skal behandles likt. Vi mener det er svært gode grunner til at registrerte og uregistrerte sendinger har vært behandlet ulikt hva gjelder erstatning, og at en slik praksis bør videreføres.

Posten Bring vil også bemerke at erstatningsutbetalinger innebærer en kostnad ved å produsere en bestemt tjeneste. Slike kostnader påvirker prisen på tjenesten. Ved å innføre erstatningsplikt for uregistrerte sendinger, er det derfor sannsynlig at kostnadene og prisene for slike tjenester vil øke. Etter Posten Brings syn er kundene bedre tjent med at uregistrerte sendinger videreføres som en billig(ere) tjeneste, samtidig som at kunder som har behov for en høyere grad av sikkerhet (erstatning) kan velge å benytte tjenester med registrerte sendinger.

Departementets forslag åpner riktignok for at vilkårene for erstatning kan fastsettes i forskrift. Posten Bring er ikke helt avvisende til en slik løsning, men mener samtidig at lovfesting (som i dag) av hvilke typer tjenester/sendinger som gir rett til erstatning skaper større forutsigbarhet og derfor er å foretrekke – forutsatt at dagens sonndring mellom registrerte og uregistrerte sendinger videreføres.

Departementet uttaler videre i høringsnotatet at den foreslåtte endringen «gir mulighet til å i større grad kunne differensiere erstatningssummen for ulike produkter og øke/senke erstatningsnivået for ulike typer sendinger på en måte som sikrer at behovene og endringer i markedet hensyntas». Posten Bring vil for det første påpeke at dagens minimumskrav til erstatningsnivå er fastsatt i forskriften og således kan tilpasses uten lovendring. Posten Bring mener for det andre at differensierte erstatningsnivå i størst mulig grad bør overlates til markedet. Erstatningsbeløpet er ett av flere parametere for differensiering mellom ulike tjenester og i konkurransen mellom ulike tilbydere, og vil normalt gjenspeiles i prisen. Det finnes i dag et stort antall tjenestevarianter med ulike priser og vilkår, og avsender har mulighet til å velge den tjenesten som passer best i forhold til sitt behov for erstatning. Dersom departementet ser for seg en mer detaljert regulering av erstatningsnivå enn gjeldende forskriftskrav, må dette utredes nærmere for å unngå utilsiktede konsekvenser for tjenstedifferensiering og -utvikling og konkurransen i markedet.

4.3. Til § 15. Rapportering, måling og kvalitet

Det fremgår av merknadene til denne bestemmelsen at det legges opp til at rapporteringsforpliktelsene ikke oppleves mer tyngende enn nødvendig for tilbyderne, samt at det vil være nødvendig at myndighetene vurderer behovet for rapportering i tråd med utviklingen i markedet. Posten Bring støtter denne intensjonen, og vil sterkt advare mot et utflytende rapporteringsregime. Rapporteringsbyrden må avgrenses til det helt nødvendige for å sikre at lovens formål oppnås og unngå unødvendig ressursbruk både hos tilbyderne og myndighetene. Posten Bring mener også at det bør stilles krav om at myndighetene redegjør for grunnlaget for de ulike rapporteringskravene, herunder hva opplysningene skal benyttes til og hvorfor det er nødvendig å pålegge aktørene å rapportere opplysningene.

4.4. Til § 18. Utleveringspostkasse

Posten Bring støtter forslaget om at det er eieren av en utleveringspostkasse som er ansvarlig for å gi tilbyderne tilgang til postkassen, dersom mottakeren ønsker å motta postsendinger der. Vi støtter imidlertid ikke utgangspunktet om at det skal være opp til den enkelte postmottaker selv å bestemme *plasseringen* av utleveringspostkassen, og at hverken myndighetene eller utvalgt tilbyder skal kunne pålegge flytting av en postkasse. Forslaget slik det foreligger vil kunne føre til betydelige utilsiktede konsekvenser, slik som reversering av samlestativer og lange kjøreavstander der mottakeren flytter postkassen sin nærmere egen eiendom. I dag er om lag 90 % av postkassene på samlestativ eller liknende.

²⁶ Prop. 109 L (2014-2015), side 44

En omfattende (tilbake-)flytting av postkasser vil ha store konsekvenser for kostnadene ved brevomdeling, og vil øke den statlige betalingen kraftig.

For å motvirke en slik utvikling, mener Posten Bring det bør avklares at utvalgt tilbyder fremdeles skal kunne anvisse plasseringen av postkasser. Vi støtter departementets forslag om at nærmere detaljer om avstandskrav fastsettes i forskrift slik bestemmelsen åpner for, og da med et servicenivå som i stor grad videreføres. Videre støtter Posten Bring at det legges avgjørende vekt på om endret postkasseplassering vil bidra til rasjonell postomdeling når det gjøres eventuelle unntak fra avstandskravene, i samsvar med gjeldende praksis, og at det fastsettes krav i forskrift om merking av utleveringspostkasser.

Departementet foreslår i høringsnotatet også å fjerne «[d]agens mulighet for tilbyder til å kreve at en utleveringspostkasse plasseres på fremmed grunn». Adgangen til å kreve slik plassering følger i dag av 2015-postloven § 19.

Det legges samtidig opp til at alle som ønsker det skal ha rett til å motta post til egen postkasse en dag i uken.

Slik Posten Bring forstår det, innebærer lovforslaget i realiteten at enhver skal ha rett til å motta post til postkasse plassert på egen grunn (i umiddelbar nærhet til egen bolig) uten at myndighetene (eller den tilbyderen som utfører postutlevering på oppdrag fra myndighetene), vil ha adgang til å kreve verken fra mottaker eller (annen) grunneier at postkassen plasseres på et alternativt sted der dette ville gitt en mer effektiv postombæring (typisk på samlestativ).

En slik løsning, hvor både den enkelte postkasseseier og den enkelte grunneier kan nekte å tilrettelegge for en mer effektiv postombæring, vil etter all sannsynlighet lede til betydelig høyere kostnader forbundet med utlevering av postsendinger i postkasse. Dette ettersom antall stopp og avstandene mellom de enkelte postkassene vil øke, hvilket vil føre til behov for flere budruter. Med en slik løsning vil det etter Posten Brings syn være en risiko for at store deler av de besparelsene som oppnås ved redusert utleveringsfrekvens, vil motvirkes av høyere stopp- og distansekostnader (flere budruter, altså flere bud og flere kjøretøy).

Posten Bring anmoder derfor departementet om å revurdere forslaget om å fjerne dagens mulighet for å kreve (overfor postkasseseier og annen grunneier) at postkasser skal plasseres på et angitt sted.

Alternativt mener Posten Bring at det er nødvendig å avklare hvordan lovforslaget vil påvirke eksisterende postkasseplasseringer, og om postkasseseier og/eller annen grunneier etter det nye lovforslaget, vil ha anledning til å kreve at postkasser flyttes til et annet sted, inkludert der dette vil lede til en mindre effektiv postombæring.

Dersom endringsforslaget opprettholdes, anmoder Posten Bring om at departementet redegjør for hvilke økonomiske konsekvenser det vil ha å fjerne muligheten til å kreve utplassering av postkasse på et angitt sted, herunder på fremmed grunn.

4.5. Til § 19. Avbøtende tiltak

Vi ønsker her å gi noen supplerende merknader som et tillegg til våre mer generelle betraktninger overfor på § 19 i lovforslaget. Bestemmelsen er ny og foreslås, ifølge høringsnotatet, for å klargjøre hvilke posttjenester alle brukere i hele landet skal ha tilgang på. I oppstillingen av disse tjenestene nevnes «andre sendinger som krever personlig utlevering». Som et eksempel på slike sendinger vises det til såkalte PUM-sendinger (Personlig utlevering mottakingsbevis). Det fremgår videre at hensikten bak bestemmelsen er å gi muligheten til tilgang på et bredere sett med tjenester med ID-kontroll, men som avviker fra hva som regnes som en rekommandert postsending eller verdipost.

Vi gjør oppmerksom på at Posten Brings PUM-tjeneste ble avvirket 31. oktober 2025. Tjenesten ble opprinnelig utviklet for bank- og finansnæringen og innebar kontroll av fysisk ID ved personlig oppmøte for å kunne utstede digital ID (som BankID). Tjenesten ble hovedsakelig benyttet i områder der bankene selv

ikke hadde etablert filialer. PUM var dermed ikke en sending eller en posttjeneste, og heller ikke omfattet av leveringsplikten.

Ingen av Posten Brings nåværende tjenester krever digital ID-kontroll. Ordinær legitimasjon er tilstrekkelig for de posttjenester som krever identitetsverifikasjon. Det er i dag andre aktører i markedet som utvikler løsninger for digital ID-kontroll.²⁷ I tillegg utreder staten en tjeneste for ID-kontroll i offentlig regi. Vi mener at det ikke er hensiktsmessig at tjenester for ID-kontroll defineres som posttjenester eller omfattes av postlovgivningen. Posten Bring vil således sterkt anbefale at «andre sendinger som krever personlig utlevering» tas ut av forslaget til ny § 19 første ledd, punkt 2.

I femte ledd foreslås det at myndigheten ved utpeking etter annet ledd, «**skal [...] dekke** nettokostnadene ved offentlige midler dersom tilbyderer påføres en urimelig økonomisk byrde ved å tilby posttjenesten». Posten Bring støtter ordlyden som i praksis er en videreføring av dagens § 9 første ledd. Av merknadene til § 19²⁸ fremgår det derimot at den utpekte tilbyderer «**kan [...] anmode om at eventuelle nettokostnader dekkes** etter femte ledd». Dette kan skape en – antagelig utilsiktet – usikkerhet. Posten Bring foreslår derfor at det tydeliggjøres at en anmodning fra tilbyderer vil utløse en plikt for myndigheten til å dekke nettokostnaden, forutsatt at det foreligger en urimelig økonomisk byrde, og at ordlyden «anmodning» ikke innebærer at myndigheten har skjønnsmessig adgang til å avslå anmodningen. Det bør tydelig fremgå i merknadene at tilbyderer etter anmodning *skal* få dekket nettokostnadene ved offentlige midler i henhold til rettigheten og betingelsen i femte ledd.

Videre står det i merknadene at «[f]emte ledd kommer til anvendelse dersom det gjennomføres en offentlig anskaffelse for å sikre tilgang til posttjenestene». Dette er feil, ettersom femte ledd kun omhandler finansiering ved *utpeking* av tilbyderer.

4.6. Til § 23. Offentlig postnummersystem

Gjeldende bestemmelser om det offentlige postnummersystemet trådte i kraft 1. januar 2024. Mer detaljerte regler om gjennomføring og offentliggjøring av postnummerendringer følger av postforskriften §§ 22 og 23. Postloven § 35 angir en tydelig ansvarsdeling, hvor postnummersystemet eies av myndigheten og forvaltes som en offentlig fellesressurs, mens Posten Bring, som tilbyder med leveringsplikt, drifter systemet og sikrer løpende oppdatering av matrikkelen. Posten Bring har støttet en slik ansvarsdeling, både i høringsuttalelse til 2015-postloven²⁹ og i innspill til endringene som trådte i kraft fra 2024³⁰. Posten Bring ga i sistnevnte høringsvar grundige kommentarer til de foreslåtte bestemmelsene, som i det vesentlige ble innarbeidet.

I forarbeidene til dagens regler – Prop. 81 L (2022-2023) – uttalte departementet bl.a. at «krav til effektiv postomdeling av leveringspliktige tjenester tilsier at tilbyder med leveringsplikt står nærmest til å drifte postnummersystemet i samarbeid med Kartverket», og at ved å endre til foreslått løsning, som ble vedtatt, «oppnår man at leveringspliktig tilbyder fortsatt utfører den operasjonelle siden av postnummerforvaltningen. Dette er leveringspliktig tilbyder nærmest til å utføre på en rasjonell og effektiv måte».³¹ I kapittel 3.3.4 i samme lovproposisjon kom departementet med følgende konklusjon:

«Departementets vurdering er at den mest hensiktsmessige løsningen er en mellomløsning der den operative delen av forvaltningen fortsatt ligger til leveringspliktig tilbyder (Posten) samtidig som at noe av forvaltningen legges til Nkom. På denne måten blir konkurransehensyn og eventuelle andre hensyn utover

²⁷ Et eksempel er selskapet Mobai som har utviklet en ny tjeneste for ID-kontroll. Kontrollen utføres i Postens faste ekspedisjonsnett (Post i Butikk), men er på ingen måte en posttjeneste eller omfattet av postloven.

²⁸ Høringsnotatet side 58, tredje avsnitt

²⁹ Se kapittel 3.4.4 i Postens høringsuttalelse av 26. januar 2015, tilgjengelig her: [Høring av utkast til ny postlov - regjeringen.no](https://www.posten.no/medie/nyheter/2015/01/26/horing-av-utkast-til-ny-postlov-regjeringen.no)

³⁰ Se kapittel 4 i Postens høringsuttalelse av 30. september 2021

³¹ Kapittel 3.3.2 i lovproposisjonen

postomdeling ivaretatt. [...] Erfaringene etter ikrafttreddelsen av gjeldende postlov tilsier at mye av gjeldende operasjonelle forvaltning er velfungerende. **Det er derfor ikke behov for eller samfunnsøkonomisk lønnsomt med en full overføring av forvaltningsansvaret av postnummersystemet til myndigheten (Nkom).»**

To år senere har departementet tilsynelatende endret oppfatning og foreslår i ny § 23 at myndigheten skal overta driften av postnummersystemet og at dette skal være en helt ny oppgave for Nkom.³² Den sentrale begrunnelsen i merknadene til § 23 er at «[f]or å sikre at en nøytral instans også ivaretar en helhetlig vurdering av samfunnsøkonomiske konsekvenser ved **omlegging av postnummersystemet** foreslås det at myndigheten overtar driften av postnummersystemet».

Begrunnelsen hviler på et uriktig premiss: Det følger allerede av dagens § 35 at «[o]mlegging i postnummersystemet besluttet av myndigheten». Dette er følgelig intet argument for full overføring av driftsansvaret. Videre nevner departementet at overføringen vil bidra til at «postnummersystemet blir underlagt offentligrettslige regler og til å sikre lik tilgang for alle tilbydere til systemet». Disse hensynene er imidlertid godt ivaretatt gjennom dagens regler. Nkom fattet 6. februar 2024 vedtak om behandling av og rapportering om endringer i postnummersystemet. I vedtaket (side 1) uttaler Nkom at «[d]agens forvaltning synes å fungere godt». Videre inneholder vedtaket prinsipper for bl.a. vesentlige endringer der Posten Bring må oppfylle særskilte krav til varsling av berørte aktører, herunder registrerte tilbydere. Kravene sikrer en konkurransenøytral forvaltning av postnummer og er nøye fulgt opp av Posten Bring. Vi har ikke mottatt innvendinger på noen av de varslede endringene og oppfatter at dialogen med Nkom har vært god. Prinsippene skal i henhold til vedtaket vurderes på nytt innen utgangen av juni 2026. Ettersom denne vurderingen ikke er gjennomført ennå, er det per i dag ikke mulig å fastslå om det eventuelt er noe ved Posten Brings drift av postnummersystemet som ikke fungerer etter hensikten. Det er imidlertid ingen indikasjoner på at dette er tilfelle.

Det meste tyder således på at postnummerforvaltningen i Norge fungerer svært godt. Posten Bring mener at forslaget til ny § 23 har vesentlige mangler sammenlignet med gjeldende postlov §§ 35, 35a, 35b og 36, som var gjenstand for grundige vurderinger før vedtakelse. Vi viser igjen til kapittel 4 i Posten Brings høringssvar av 30. september 2021. Posten Bring vil derfor på det sterkeste fraråde at ny § 23, slik den nå er utformet, fremmes som del av et lovforslag for Stortinget. Det viktigste er å tilstrebe at postnummersystemet forvaltes på en måte som sikrer mest mulig effektive leveringspliktige posttjenester over hele Norge, som er hovedformålet bak dagens bestemmelser, jf. Prop. 81 LS (2022-2023), side 12. Da er en nær knytning til det landsdekkende postnettet avgjørende.

Posten Bring vil for ordens skyld også kommentere på uttalelsen i merknaden til § 23 om at tildeling av postnummer til posttilbydere vil være aktuelt for bl.a. større bedrifter og posttilbyderes terminaler. Posten Bring gjorde allerede i høringen av 2015-loven oppmerksom på at vi har gått bort fra å ha egne postnumre til storkunder. Eksempelvis hadde Telenor ASA kun «1331 Fornebu» som postadresse og direkte utkjøring av post fra terminal. Dette ble endret til postadresse «Postboks 800, 1331 Fornebu» for om lag femten år siden, med henting av post i postboksen. Tilsvarende er det ikke tildelt egne postnummer til registrerte tilbydere, verken til Posten Bring eller andre. Vi kan ikke se at egne postnummer er nødvendig for å oppnå en effektiv produksjon, men mener snarere at dette vil være en uheldig bruk av begrensede nummerressurser. Dersom tilbydere skulle ønske å merke intern transport av postsendinger (containere, kassetter etc.) mellom terminaler med postnummer/-navn som ikke er i bruk, står de fritt til å etablere et eget internsystem for dette.

4.7. Til § 24. Offentlig adresseregister og reservasjon mot utlevering av adresseregister

Departementet foreslår å opprette et nytt offentlig adresseregister og at plikten til å ha og drifte et adresseregister overføres fra Posten Bring, som leveringspliktig tilbyder, til myndigheten. Formålet med det nye adresseregisteret er å bidra til å redusere antallet feilsendte postsendinger ved at alle tilbydere

³² Høringsnotatet side 33

skal ha tilgang til oppdaterte adresseopplysninger. Begrunnelsen for at myndigheten skal drifte systemet er å sikre at alle registrerte tilbydere får lik tilgang, og dermed hindre konkurransevridning. Videre nevnes beredskapshensyn og personvernens hensyn, uten at dette forklares eller utdypes nærmere.³³

Høringsnotatet inneholder ikke noe om mulige besparelser utover at «feiladresserte postsendinger koster i dag tilbydere store beløp». Den økte ressursbruken hos Nkom, som bransjen må finansiere gjennom sektoravgifter, er heller ikke anslått. I kapittel 8 om økonomiske og administrative konsekvenser slås det kun fast at «ansvaret for postnummer og adresseregister vil være helt nye oppgaver» for Nkom. Posten Bring tok derfor opp temaet i informasjonsmøtet hos departementet 4. desember 2025, der ulike interessenter var til stede. Vi opplyste at Posten Bring først og fremst bruker adresseregisteret til fremsending av brevpost. For det store volumet av netthandelspakker bruker vi adressen mottaker selv har lagt inn i bestillingen til nettbutikken. Dette i likhet med resten av bransjen. På denne bakgrunn spurte vi om det er gjort noen konkret vurdering av nytte og kostnader ved et nytt offentlig adresseregister. Ut fra svaret som ble gitt i møtet, virker det som en slik vurdering mangler, herunder om et eventuelt behov kunne løses ved å videreutvikle eksisterende offentlige registre, som Folkeregisteret. Posten Bring konkluderer således med at forslaget om et nytt offentlig adresseregister er sendt på høring uten reell konsekvensvurdering.

Mangelen på vurdering fremstår som særlig alvorlig og uheldig i lys av at Posten Bring i henhold til dagens postlov (§ 37 annet ledd) allerede er pålagt å gi andre tilbydere tilgang til adresseendringer på åpne, objektive og ikke-diskriminerende vilkår og til kostnadsorientert pris. Formålet om tilgang til oppdaterte adresseopplysninger er dermed godt ivaretatt, i den grad andre tilbydere trenger slike opplysninger for sin virksomhet. Det største volumet av feilsendinger gjelder brevpost. Som kjent faller brev volumet kraftig, og få andre enn Posten Bring formidler brevpost i særlig omfang. Det betyr at nytten av et nytt offentlig register er både lav og fallende. Dette bekreftes av at ingen andre tilbydere har benyttet seg av Posten Brings tilbud om tilgang til adresseendringer som har vært tilgjengelig siden 2016.

Kostnaden ved et helt nytt offentlig register vil derimot kunne bli stor. Om oppgaven legges til Nkom, må det trolig gjøres omfattende IT-utvikling, og Nkom må etablere et helt nytt fagmiljø for drift av systemet.

Dersom departementet velger å gå videre med tanken om et nytt offentlig adresseregister, må både nytte og kostnader utredes grundig. I tillegg må knytningen til de tre offisielle kilderegistrene³⁴ i Norge, dvs. Folkeregisteret, Brønnøysundregistrene og Matrikkelen, vurderes nærmere. Utgangspunktet er at det allerede eksisterer offisielle kilderegister som inneholder både bosteds-/forretningsadresser (for sendinger som skal på dør) og postadresser (for sendinger som skal i postkasse eller postboks). For disse registrene finnes det også et etablert og kompetent fagmiljø. Videre bør forholdet til Norges to offisielle reservasjonsregistre³⁵ avklares. Dersom man skal kunne reservere seg mot utlevering av postadresser, kan dette legges til et av disse etablerte registrene.

Posten Bring er spørrende til at departementet anfører beredskapshensyn som begrunnelse for et nytt offentlig adresseregister. Dersom noe skal kunne sies å være vesentlig for samfunnets beredskap, må departementet som et minimum ta utgangspunkt i nåsituasjonen, forklare hvilke opplysninger som er kritiske i beredskapsøyemed (og hvorfor) og hvordan dagens løsninger utgjør en sårbarhet. En slik analyse

³³ Høringsnotatet side 62-63

³⁴ Folkeregisteret inneholder både bostedsadresse og postadresse på personer, dvs. hvem bor på hvilken adresse, mens Brønnøysundregistrene inneholder slik info for virksomheter og organisasjoner. Enhver er lovpålagt å oppdatere Folkeregisteret og Brønnøysundregistrene med sin korrekte bosteds-/forretningsadresse. Man er ikke pliktig å oppgi postadressen. Matrikkelen inneholder gate-/vegadresser med postnummer, dvs. selve adressene.

³⁵ Kontakt- og reservasjonsregisteret ([Kontakt- og reservasjonsregisteret | Hjelpesider for fellesløsninger](#)) og reservasjon mot telefonsalg og adressert reklame ([Reservasjon mot telefonsalg og adressert reklame - Brønnøysundregistrene](#))

finnes ikke i høringsnotatet. Departementet har heller ikke utdypet hva som menes med at «hensynet til personvern» tilsier at etablering og drift av et nytt adresseregister skal legges til myndigheten.

En tilbyder av posttjenester vil normalt ikke ha behov for et fullstendig adresseregister for å utføre sin virksomhet. Dette tilsier at det kun vil være nødvendig med tilgang til adresseendringer, slik dagens bestemmelse er avgrenset til og som også er foreslått videreført i merknadsteksten til ny § 24 om offentlig adresseregister, men ikke i selve forslaget til ny ordlyd.³⁶ Posten Bring mener at dagens avgrensning bør videreføres, spesielt i lys av at det er svært lave krav til å registrere seg som posttilbyder, dvs. til om man faktisk bedriver postvirksomhet i særlig omfang. Det må ikke, kun ved å registrere seg som posttilbyder, være mulig å få tilgang til et fullstendig register med navn og postadresser, herunder til mottakere som har benyttet seg av reservasjonsadgangen.

Posten Bring vil i denne forbindelse påpeke det åpenbare utgangspunktet, nemlig at avsender har hovedansvaret for riktig adressering av sendinger. Hvorvidt en tilbyder har behov for å etablere et kunde-/adresseregister og omfang/utforming av et slikt register, avhenger bl.a. av størrelse og kompleksitet på virksomheten samt geografisk dekningsområde. I tillegg til dagens lovpålagte plikt til å dele adresseendringer med andre posttilbydere, tilbyr Posten Bring via distributører og forvaltere tjenester for ajourhold av eksisterende adresseregistre både på person, gateadresse og poststed/-nummernivå. Dette tilbudet kan også andre tilbydere benytte seg av på lik linje med avsendere som ønsker å oppdatere og vaske sine egne kunderegistre, slik at adressekvaliteten blir best mulig og returandelen kan reduseres. I tillegg eksisterer det et fungerende marked med aktører som tilbyr tjenester for verifisering av adresseinformasjon bl.a. basert på opplysninger som kjøpes fra Posten Bring.

Oppsummert mener Posten Bring at dagens lovbestemmelse ivaretar hensynene til både avsendere, postmottakere og tilbydere i markedet på en god måte. Forslaget om et nytt offentlig adresseregister mangler en reell vurdering av nytte og av kostnader. For det tilfelle at departementet legger frem et lovforslag hvor dagens leveringsplikt erstattes av avbøtende tiltak, vil Posten Bring anbefale at plikten til å drifte et adresseregister, og gi tilgang til adresseendringer, knyttes til den tilbyder som blir (hoved)ansvarlig for å utføre avbøtende tiltak for brevpost.

4.8. Til § 35. Straff

Det legges i lovforslaget § 35 opp til at brudd på postloven eller på forskrift eller enkeltvedtak hjemlet i loven skal kunne straffes med bøter eller fengsel i inntil seks måneder. Straffebudet gjelder blant annet brudd på registreringsplikten.

Etter Posten Brings syn fremstår strafferammen som svært uforholdsmessig streng, særlig i lys av den uenigheten som foreligger rundt postlovens virkeområde per i dag og som potensielt også vil foreligge med en revidert postlov. Etter Posten Brings syn vil en uforholdsmessig streng strafferamme kunne tvinge aktører til å innrette seg etter lovens bestemmelser, selv om aktørene i realiteten måtte mene seg ubundet av bestemmelsene. Posten Bring mener at strafferammen bør reduseres vesentlig for å sikre forholdsmessighet og unngå at aktører presses til å innrette seg etter loven på et uriktig rettslig grunnlag.

4.9. Til forslaget om å fjerne dagens bestemmelse om tilgang til sonenøkler (postloven § 33)

Departementet foreslår i høringsnotatet punkt 3.4.11 «at dagens regler om **sonenøkler i § 33** fjernes da reguleringen av dette ikke anses hensiktsmessig å videreføre». I stedet foreslås «at det er opp til den som eier en postkasse å stille den til rådighet, såfremt de ønsker å få levert posten sin der».

Posten Bring støtter forslaget. Tilgang til avlåste postkasser griper inn i den private eiendomsretten og reiser viktige prinsipielle spørsmål. Hensynet til den enkeltes råderett over privat eiendom bør således tillegges avgjørende vekt når det gjelder tilgang til oppganger og avlåste postkasser.

³⁶ Høringsnotatet side 63, annet avsnitt

Dagens bestemmelse om tilgang til sonenøkler har vært gjenstand for betydelig uenighet og ressursbruk, både fra myndighetene og fra Posten Brings side. Uenigheten har primært knyttet seg til hvilken adgang kommersielle aktører skal ha til å benytte sonenøkler for pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter (distribusjon av netthandelspakker). Departementet vedtok i 2022 at slik tilgang skal gis, både for utlevering i postkasseanlegg og utlevering på dør i private oppganger. Til tross for at tilgang ble gitt, har sonenøklerne i praksis aldri blitt benyttet av andre aktører enn Posten Bring.

Posten Bring mener at praktiseringen av dagens bestemmelse om tilgang til sonenøkler gir et eksempel på unødvendig byråkrati og ressursbruk knyttet til postlovregulering av pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter. Dette eksempel underbygger etter Posten Brings syn at slike tjenester ikke bør underlegges en revidert postlov, som nærmere redegjort for i punkt 2 ovenfor.

4.10. Generell kommentar til begrepsbruken

Vi observerer at begrepsbruken ikke er konsekvent i høringsnotatet. Et eksempel er begrepet *post* som brukes om lag 60 steder gjennom høringsnotatet – noen ganger om brev, og andre ganger om brev, aviser og pakker.

For eksempel beskriver følgende avsnitt samt hele kap. 2.2. «Konkurransen i postmarkedet» utviklingen i brev-, avis- og pakkemarkedene under samlebetegnelsen postmarkedet:

«Samtidig som det fysiske brev- og avismarkedet er i tilbakegang, har pakkemarkedet hatt en markant vekst, mye grunnet vesentlig økt netthandel. Reguleringen må derfor hensynta at postmarkedet har områder som både er i fall og i vekst.»

Mens andre steder i høringsnotatet brukes begrepet *post* om det som utelukkende er brev. Dette gjelder spesielt beskrivelser av neste omstilling for brevutlevering under kap. 4.1. «Post til postpunkt eller postkassen en gang i uken». Her kan man få feilaktig inntrykk av at omstillingen gjelder all post, og ikke er avgrenset til brev:

«Posten er tydelig på at dersom myndigheten ikke fortsetter å sikre levering av post til postkassen, så er det eneste kommersielle alternativet at alle typer postsendinger leveres til postpunkt for hele befolkningen på samme måte som det gjøres for større pakker i dag.»

«Endringene innebærer en nedskalering i antall utleveringsdager til postkassen fra annenhver dag til én gang i uken. Dette er en utleveringshyppighet som anses å være i tråd med det gjennomsnittlige behovet for mottak av post.»

Det er uheldig at samme begrep brukes om ulike tjenester, noe som kan skape misforståelser og ulike tolkninger av høringsforslaget hos høringsinstansene. En slik begrepsbruk innebærer også at definisjonen av hva som er post endres, uten at det er problematisert. Konsekvensen er at kommersielle pakketjenester særskilt rettet mot bedrifter inkluderes i begrepet «post», samtidig som det tradisjonelle skillet viskes ut, der «post» innebar leveringspliktige brev- og pakketjenester.

5. Konkrete forslag til begrensede lovendringer for gjennomføring av omstilling og innføring av dørterskeltjenesten

Som det fremgår ovenfor, mener Posten Bring at en revisjon av postloven i denne omgang bør begrenses til å tilrettelegge for omstilling til brevutlevering i postkasse en dag i uken og innføring av dørterskeltjenesten. Posten Bring mener at dette kan gjennomføres gjennom begrensede endringer i postloven. Posten Bring har nedenfor skissert de endringene vi mener er tilstrekkelige.

Omstilling til utlevering av brevpost i postkasse en dag i uken:

- § 7 første ledd punkt 3: § 7 første ledd punkt 3: “én utlevering av postsendinger én dag i uken annenhver hver dag, mandag til fredag, i en to-ukers syklus, til enhver juridisk eller fysisk persons forretningssted eller faste helårige bosted, alternativt fem dager i uken til fast utleveringssted.”
- § 7 andre ledd: “Myndigheten kan gi forskrift og fatte enkeltvedtak om leveringspliktige tjenester, herunder om krav til tjenesteomfang, geografisk dekningsområde, service og kvalitet, innsamlings- og utleveringsordning, og antall og plassering av ekspedisjonssteder. Myndigheten kan også gi forskrift og fatte enkeltvedtak om kompenserende tiltak. Kompenserende tiltak kan blant annet gjelde utlevering av aviser i abonnement på lørdag til mottakere som ikke har annen avisdistribusjon, tilbud innenfor dekningsområdet til alle faste ekspedisjonssteder om leie av postboks med plikt for leveringspliktig tilbyder til daglig utlevering av postsendinger mandag til fredag og krav til flere postboksanlegg eller ~~omdelingsdager~~ tilpasset utlevering av postsendinger i lokale områder med særlige behov eller til brukere med særlige behov.”
- § 8, tredje ledd: «Kravet til fem dagers innsamling av postsendinger etter § 7 første ledd nummer 2 gjelder ikke innsamling i forbindelse med utlevering én dag i uken annenhver dag etter § 7 første ledd nummer 3»

I tillegg bør det presiseres i lovens forarbeider at valg av utlevering av brevpost på hentested fem dager i uken i stedet for i postkasse en dag i uken faller innenfor ordlyden «annen avtalt ordning» i postloven § 8 første ledd.

Innføring av dørterskeltjenesten:

Posten Bring foreslår at innføring av dørterskeltjenesten hjemles i en egen bestemmelse. Dette med bakgrunn i at det er usikkert hvorvidt dørterskeltjenesten i sin helhet faller innenfor definisjonen av «posttjeneste» i postloven § 4 nr. 1.

Posten Bring mener at en slik bestemmelse kan innføres som en ny § 7 a og formuleres som følger:

- Første ledd: «Myndigheten kan inngå avtale med eller gjennom enkeltvedtak utpeke en eller flere tilbydere med ansvar for å tilby utlevering på døren av brevpost og offentlige informasjonsskriv fra kommunale og statlige myndigheter til utvalgte grupper av fysiske personer.
- Annet ledd: «Fysiske personer som omfattes av tilbudet skal ha rett til å velge ordinær utlevering av brevpost i postkasse eller til hentepunkt i stedet for utlevering av brevpost og informasjonsskriv på døren.»
- Tredje ledd: «Myndigheten kan gi forskrift og fatte enkeltvedtak om varighet, omfang og frekvens av tilbudet.»
- Fjerde ledd: «Tilbyderens nettokostnader ved tilbud i medhold av første ledd skal kompenseres i henhold til postloven § 9 første og annet ledd.»

I tillegg foreslår Posten Bring at postloven § 2 første ledd om saklig virkeområde endres som følger:

- Loven gjelder regelmessig formidling av registrerte og uregistrerte postsendinger mot vederlag, herunder leveringspliktig tjeneste. Virksomhet knyttet til slik formidling, herunder tilhørende infrastruktur, tjenester og utstyr, omfattes. Loven gjelder også formidling av postsendinger til og fra utlandet. Formidling av uadresserte postsendinger og egne postsendinger omfattes ikke. Loven gjelder også utlevering på døren av offentlige informasjonsskriv fra kommunale og statlige myndigheter.

Fjerning av § 33 om tilgang til sonenøkler

Som nevnt støtter Posten Bring også departementets forslag om å fjerne § 33 om tilgang til sonenøkler.

Samtidig bør følgende endringer gjøres i øvrige lovbestemmelser:

- § 4 om definisjoner: Fjerne nr. 9 og nr. 10
- § 39 om tilbyders klageordning: Fjerne annet ledd
- § 41 om klage til myndigheten: Fjerne første ledd nr. 5 og tredje ledd